

ALAVUDEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2024

Taloussuunnitelma 2025-2026

Sisällys

Kaupunginjohtajan katsaus	4
1. Talousarvion osat ja rakenne.....	5
2. Talousarvion yleisperustelut	6
2.1 Yleinen talouskehitys.....	6
2.2 Kuntatalouden näkymät	8
2.3 Alavuden kaupungin kehitysnäkymät	11
2.4 Kaupunkistrategia ja palvelusuunnitelmat talousarviossa ja –suunnitelmassa	14
2.5 Tavoitteiden asettaminen konsernille, konserninjohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä	18
3. Käyttötalousosa	19
3.1 Hallinto- ja talouspalvelut	23
Kaupunginvaltuusto.....	23
Kaupunginhallitus	24
Hallintopalvelut	26
Talous- ja tietohallintopalvelut.....	28
Maatalouspalvelut.....	30
3.2 Elinvoimapalvelut	32
Elinkeino- ja asumisen palvelut	32
Liikuntapalvelut	34
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut.....	37
3.3 Sivistyspalvelut	41
Kouluhallinto	41
Varhaiskasvatus.....	43
Peruskoulut.....	46
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut.....	49
Kansalaisopisto	52
3.4 Tekniset palvelut	55
Tekninen hallinto.....	55
Yhdyskuntatekniset palvelut	56
Vesihuoltolaitos.....	58
Tilapalvelu.....	60
Ruoka- ja siivouspalvelut	61
3.5 Ympäristöpalvelut.....	64
Ympäristöpalvelut	64
4. Tuloslaskelmaosa.....	67
5. Investointiosa	69
5.1 Investointiosan perustelut.....	72

6. Rahoitusosa	73
7. Toimenpideohjelma.....	75
8. Kaupungin konserniin kuuluvat tytäryhtiöt.....	76
Alavuden Lämpö Oy.....	76
Alavuden Vuokra-asunnot Oy.....	78
A-Pesti Oy	80
Alavuden Kehitys Oy.....	83
Alavuden Jäähalli Oy.....	85
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi.....	86
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo.....	87

Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupunginhallituksen esittämän vuoden 2024 talousarviota on valmisteltu pitkään ja monivaiheisesti henkilöstön, lautakuntien, kaupunginhallituksen ja valtuuston eri tilaisuuksissa ja keskusteluissa. Talousarvioesitys on negatiivinen, mutta alijäämää on saatu merkittävästi vähenemään nyt yhteisesti valmistelluilla toimilla. Talousarviossa turvataan kuntalaisten palvelut ja arjen sujuvuus. On kuitenkin selvää, että rakenteellisiin uudistuksiin ja toiminnan muutoksiin on tulevana vuosina edelleen syytä varautua, myös ikärakenteen muutoksen vauhdittuessa.

Alavuden kaupungin taloudelle tämä vuosi 2024 on erityisen vaikea: sote-uudistuksen vuoksi merkittävästi vähenevät valtionosuus ja verotulot, kasvaneet energia- ja materiaalikustannukset, heikentyneet rahoitustuotot ja kasvaneet korkokulut ovat samanaikaisesti painaneet taloutta alas.

Sote-uudistus muuttaa monella tavoin kaikkien kuntien rahoitusasemaa. Aiempien sairaanhoitopiirien ja kuntayhtymien taseosuudet on nyt poistettu kuntien taseista. Vastaavasti kuntakonsernien lainojen kokonaisuudesta on poistettu näiden organisaatioiden lainaosuudet. Toisaalta esimerkiksi Alavuden kaupunki on vuoden 2023 aikana saanut vastattavakseen kuntayhtymän lainoja ja kiinteistöjä. Talouden asetelmat ovat siis varsin erilaiset kuin aiemmin, mikä vaikeuttaa vertailuja. Olennaista on myös, että kuntien rakenteissa ja sen myötä käyttötaloudessa keskeisin kokonaisuus on sivistystoimi.

Alavudella katsotaan yli vaikeiden vuosien

Alavuden kaupunki on varautunut hyvinvointialueen käyttöön tulevan sote-keskuksen valmisteluun. Hyvinvointialueen aluevaltuuston lokakuussa 2023 vahvistaman päätöksen mukaisesti hyvinvointialue käynnistää suunnitellun sote-keskuksen rakentamisen Alavuden Palvelukorttelin alueelle. Kaupunki on tehnyt valmistelevia töitä jo aiempien päätösten pohjalta, ja pyrkii näin mahdollistamaan hyvinvointialueen hankkeelle mahdollisimman hyvän etenemisen. Samalla on jatkettu vuonna 2021 tehtyjen ja 2022 - 2023 tarkennettujen päätösten mukaisesti vuokramallilla kaupungin hallinto- ja virastotilojen sekä yhteiskäyttöisten tilojen valmistelua sote-keskuksen yhteyteen.

Viime vuosina on tehty useita välttämättä merkittäviä investointeja: jäteveden puhdistamon saneeraus, Kunto-Lutran remontti ja Tervanallen laajennus. Vuodelle 2024 keskeinen investointien painopiste on infran ylläpidon ja uudistamisen toimet, mukaan luettuna vahvistetun asemakaavan ja koko keskusta-alueen koskevan kaavarungon mukaisten infra- ja liikennejärjestelyjen valmistelu ja toteutus. Sote-keskus ja kaupungin toimitilat eivät muodosta kaupungin investointia, eikä kaupungilta edellytetä niiden rakennusaikaista rahoitusta. Näin investointimäärä putoaa merkittävästi, ja mikäli maailmantalous kehittyy suotuisampaan suuntaan, myös kaupungin lainamäärän kasvu saadaan taittumaan.

Työllisyys vahvana painopisteenä

Alavuden työttömyysaste on pysynyt alhaisena, ollen lokakuussa 6,2%. Näköpiirissä on kuitenkin tilanteen heikkenemistä. Samaan aikaan valmistellaan vuoden 2025 alusta voimaan tulevaa työllisyyspalveluiden uudistusta, joka korostaa kaupungin aiempaa varhaisemmassa vaiheessa muodostuvaa vastuuta työttömyyden pitkittyessä. Työllisyyden palvelut ovatkin yksi vuoden 2024 kehityskohteista sekä kymmenen kunnan yhteisen KYMPPI-työllisyysalueen valmistelussa että kaupungin omina toimina.

Alavudella 30.11.2023

Liisa Heinämäki

kaupunginjohtaja

1. Talousarvion osat ja rakenne

Talousarvioasetelma muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskennan ja rahoituksen näkökulmista. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Alavuden kaupungin organisaation talousarvioasetelma muodostuu toimialoista, jotka jakautuvat palvelualueiksi, ja nämä vielä edelleen toimitayksiköiksi ja kustannuspaikoiksi. Sitovuustaso valtuustoon nähden on palvelualueitaso.

ALAVUDEN KAUPUNKI

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT
KAUPUNGINVALTUUSTO
KAUPUNGINHALLITUS
HALLINTOPALVELUT
Kansliapalvelut
Henkilöstöpalvelut
TALOUS-JA TIETOHALLINTIPALVELUT
Talouspalvelut
Tietohallintopalvelut
MAATALOUSPALVELUT

ELINVOIMAPALVELUT
ELINKEINO- JA ASUMISENPALVELUT
Elinkeinopalvelut
Hallinto/Elinkeinopalvelut
Työllisyyspalvelut
Asumisen palvelut
LIIKUNTAPALVELUT
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT
Kulttuuripalvelut
Kirjasto

SIVISTYSPALVELUT
KOULUHALLINTO
VARHAISKASVATUS
Varhaiskasvatuksen hallinto
Hankkeet
Perhepäivähoito
Päiväkodit
Ryhmit
PERUSOPETUS
Koululaisten aamu- iltapäivätoiminta
Peruskoulut
Hankkeet
2.ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALV.
Lukio
Ammattiopetus
Nuorisopalvelut
KANSALAI SOPISTO

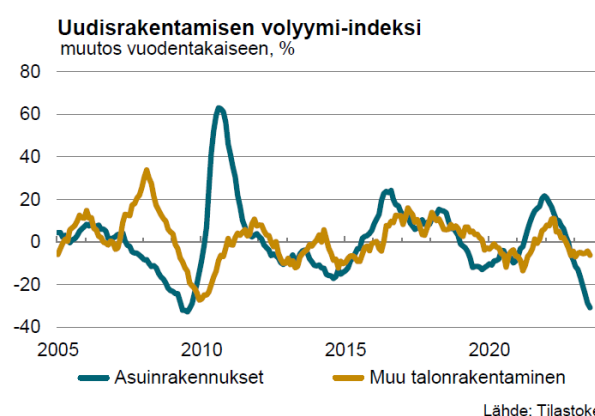
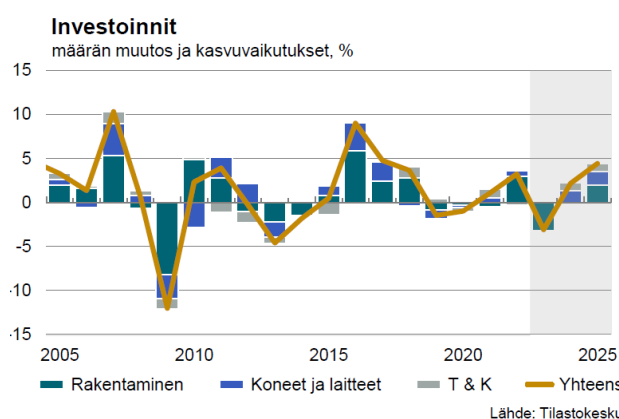
TEKNISET PALVELUT
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT
Kunnallistekniikka
Yksityis- ja yleiset tiet
Viheralueet
VESIHUOLTOLAITOS
Vesilaitos
Viemärlaitos
TILAPALVELU
Isännöinti
Rakentaminen ja kunnossapito
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT
Ruokapalvelut
Siivouspalvelut

YMPÄRISTÖPALVELUT
YMPÄRISTÖPALVELUT

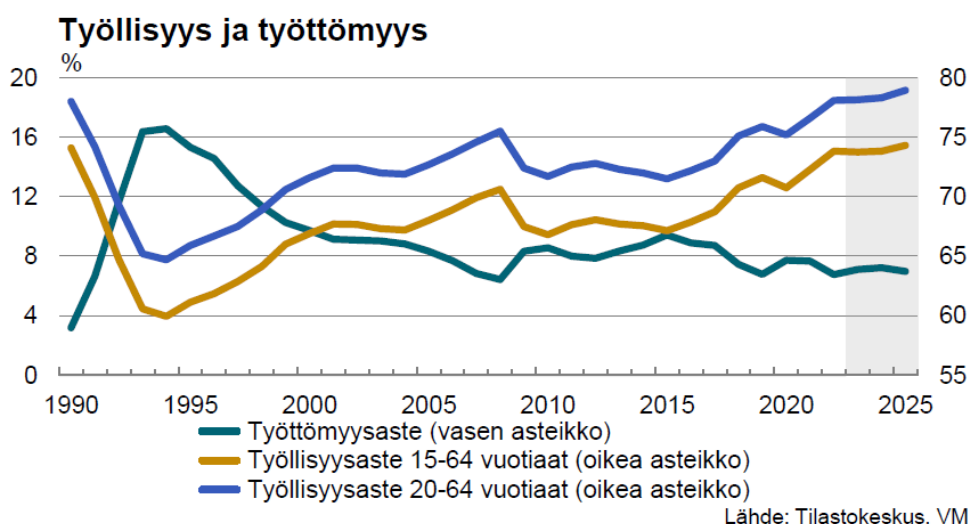
2. Talousarvion yleisperustelut

2.1 Yleinen talouskehitys

Suomen talouskehitys pysyy kuluvaan vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korkojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Ulkomaankaupan nettovaikutus kasvuun sen sijaan on positiivinen, kun tuonti vähenee selvästi vahvan edeltävän vuoden jälkeen. Vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkymät ovat muuten valoisa, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon.

Vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

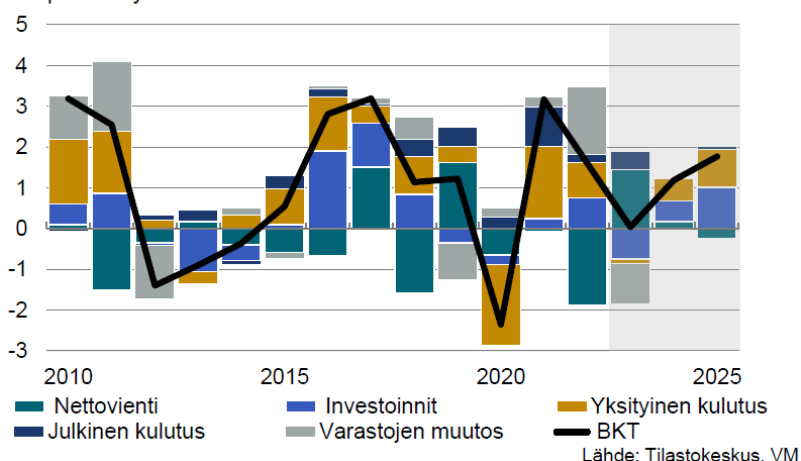

Työttömyysaste = työttömät / työvoima (15–74-vuotiaat)

Työllisyysaste = työlliset / työikäinen väestö

Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan maltillisesti. Vuonna 2026 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,7 prosenttia ja vuonna 2027 1,6 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, jonka arvioidaan elpävän markkinakorkojen laskun seurauksena.

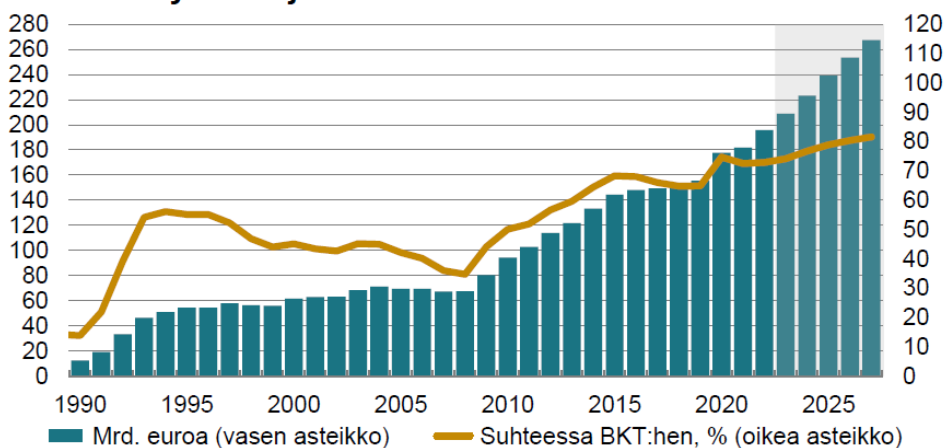
BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Suomen julkisen talouden rahoitusasema heikkenee vuonna 2023. Talouskasvu on seisahtunut ja monet aikaisemmin päätetyt toimet kasvattavat kuluvan vuoden alijäämää. Hallituksen päättämistä julkista taloutta vahvistavista toimista huolimatta julkinen talous heikkenee lähivuosina. Talouskasvu kiihtyy keskipitkällä aikavälillä lähivuosiin verrattuna, ja samaan aikaan myös sopeutustoimet purevat ja rahoitusasema alkaa kohentua. Julkinen talous pysyy kuitenkin huomattavan alijäämäisenä.

Julkinen velkasuhde on kohonnut korkealle tasolle historiaan nähden rakenteellisten syiden ja vuosikymmenen alun kriisin johdosta. Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla. Sopeutustoimien vaikutusta vaimentaa korkomenojen kasvu. Julkinen talous on pidemmällä aikavälillä rakenteellisesti alijäämäinen ja siten julkisessa taloudessa on kestävyysvajae.

Julkisyhteisöjen velka

Valtionhallinto on julkisen talouden sektoreista alijäämäisin. Hallituksen päättämia sopeutustoimia kohdistuu myös valtionhallintoon. Säästöjä kohdistuu muun muassa toimintamenoihin ja tulonsiirtoihin. Toisaalta panostuksia tehdään esimerkiksi T&K-toimintaan. Lähivuosille on myös budjetoitu varautumiseen liittyviä menoja. Verotulojen kasvu on kohtuullista, kun monien veropohjien kasvu kiihtyy talouskasvun nopeutuessa. Valtion alijäämä kuitenkin pienenee kovin verkkaisesti ja alijäämä pysyy suurena koko tarkastelujaksolla.

2.2 Kuntatalouden näkymät

Jo pitkään on ollut tiedossa, että kuntatalouden tila pysyy kuluvana vuonna ennätysvahvalla tasolla. Tuoreessa kuntien kirjanpidon mukaisessa kehitysarviossa tilikauden tulos ylittää kahden miljardin lukemat ja rahoitusjäämäkin nousee reippaalle plussalle.

Poikkeukselliset, sote-uudistuksen verohäntien vahvistamat maan keskiarvoluvut kätkevät taakseen kuitenkin sen, että kunnittaiset vaihtelut talouden tilassa ovat huomattavan suuret. Taloudellinen menestys ei seuraa pelkästään kunnan elinvoimaa tai hyvää päätöksentekokykyä, vaan riippuu nyt harvinaisen paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Yksittäisen kunnan siirtyvien kustannusten ja tulojen välillä voi olla suuria eroja, mikä aikaansaa sen, että osalla kunnista sote-siirto parantaa niin sanottua kunnan talouden tasapainoa ja osalla se heikentää sitä.

Tilanteen repiivyy alkua näkyä kuntakentässä toden teolla vuodesta 2024 eteenpäin, kun kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyy vaimeasti ja poikkeukselliset veroerät väistyvät kuntien tilityksistä pois. Tulopohjaa leikkaa lisää myös sote-siirtolaskelman tarkentuminen, kun reilun 200 miljoonan euron lisäleikkaus nettoutetaan pois monien kuntien valtionosuusmäärärahasta. Kaikkien kuntien valtionosuuksia nipistää kuluvalle hallituskaudella yhden prosenttiyksikön indeksijarru.

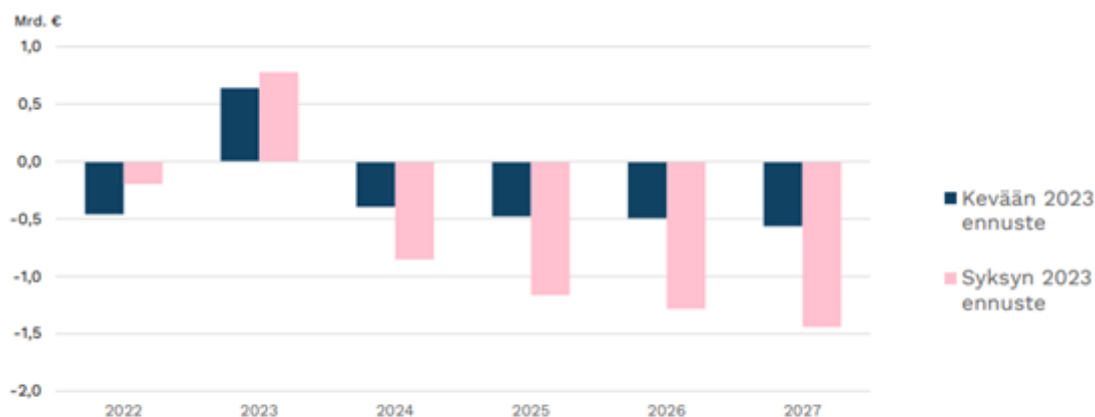
Peruspalveluiden valtionosuuden muodostuminen vuonna 2024

Laskennalliset kustannukset	TA 2023, 1000 euroa	TAE 2024 1000 euroa	Muutos 1000 euroa
Ikärakenne	8 011 858	8 118 640	106 782
Työttömyys	372 418	382 834	10 416
Kaksikielisyys	103 337	105 767	2 430
Vieraskielisyys	764 994	846 895	81 901
Asukastiheys	202 715	207 713	4 998
Saaristoisuus	14 618	14 840	222
Saaristo-osakunta	9 554	9 665	111
Koulutustausta	152 420	155 858	3 438
Laskennalliset kustannukset yhteensä	9 631 914	9 842 213	210 299
Kuntien rahoitusosuus	7 504 230	7 684 802	180 572
Valtionosuus	2 127 684	2 157 411	29 727
Lisäosat	270 213	277 654	7 441
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	818 756	807 839	-10 917
Valtionosuuden harkinnanvarainen korotus	10 000	10 000	0
Kotikuntaa vailla olevien 6-15-vuotiaiden kotikuntakorvaukset	12 268	11 853	-415
Yksityisen opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnäkövero	7 586	7 899	313
Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset	-505 008	-811 656	-306 648
Kuntien peruspalvelujen valtionosuus, yhteensä	2 741 500	2 461 000	-280 500

Kuntien ja kuntayhtymien kehitysarvio 2024–2027 onkin heikentynyt viime kevään ennusteesta selvästi. Kuntasektorin investoinnit huomioiva rahoitusjäämä jää 2024–2027 selvästi alijäämäiseksi ja kuntien lainakanta nousee noin viidellä miljardilla eurolla. Kuntien talouden velkaantuminen johtuu kuntien mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä edelliseen

kehitysarvioon nähden heikentyneestä verorahoituksesta. Painelaskelmien mukaan heikoimmin pärjäävät pienet, alle 5000 asukkaan kunnat.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus - investoinnit
Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoarvotainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

FINTE

Koko maan ennusteessa on kuntien kesken kuitenkin suurta, aikaisempaa epäloogisempaa vaihtelua. Väestöpohjan muutokset, kuntien kaventunut tehtäväkenttä ja sote-uudistuksen rahoituslainsäädäntö on jakanut kuntakentän uudelleen. Lukuisten sote-rahoituspäätösten yhteisvaikutus yksittäisen kunnan tulopohjaan on varsin satunnainen. Joillakin kunnilla valtionosuudet ovat miinuksella yhä vuonna 2027.

Kuntatalousohjelman kehitysarvioon ei ole sisällytetty kaikkia Petteri Orpon hallituksen kuntalinjauksia, kuten esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusten tason leikkaamista. Voidaan kuitenkin melko varmalla todennäköisyydellä sanoa, että kuntatalous selvisi hallitusohjelman sopeutustoimista varsin kohtuullisesti. Iso kiitos tästä kuuluu kuitenkin epäsuositulle kiinteistöveron kiristykselle, jossa maapohjan kiinteistöveroprosentti eriytetään yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alaraja korotetaan 0,93:sta 1,30:aan. Euromääräisesti kiristyksestä hyötyy erityisesti pääkaupunkiseutu, jolle kasaantuu myös suurin osuus kuntatalouden investointitarpeista.

Jos kiinteistöveron kiristys ei olisi toteutunut niin kuntatalous olisi heikentynyt Petteri Orpon hallituksen päätösten seurauksena jo vuonna 2024. Vuoden 2027 tasossa kuntatalouden arvioidaan joka tapauksessa heikkenevän hallitusohjelman päätösten seurauksena noin 0,2 miljardilla eurolla. Jos talouskasvu on hallituskauden lopulla oletettua heikompaa ja työttömyys oletettua korkeampaa niin sosiaaliturvaleikkausten hintalappu kuntataloudelle nousisi huomattavasti edellä mainitusta arvioista. Heikentävät vaikutukset osuvat pahimmillaan jälleen samoihin kuntiin kuin sote-uudistuksen tulopohjan leikkaukset.

On valitettavaa, että hallituksen päätökset eivät tähtää kuntatalouden vahvistumiseen. Koko julkista taloutta hallitusohjelman päätösperäiset toimet vahvistavat nettomääräisesti noin 3,1 miljardilla eurolla vuoden 2027 tasossa. Valtio on julkisen sektorin alasektoreista alijäämäisin.

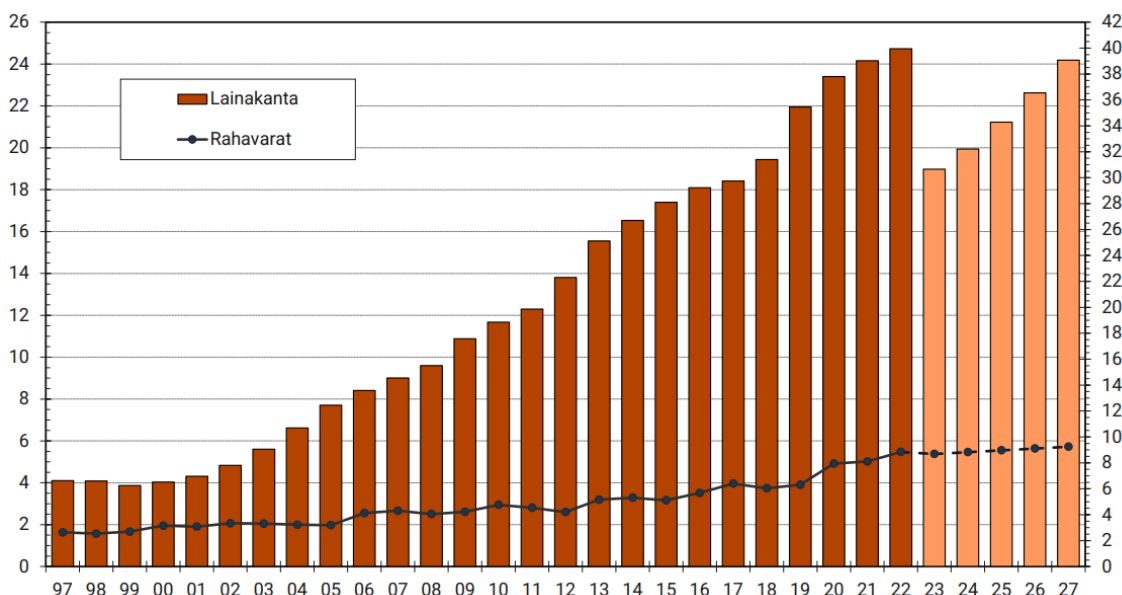
Hallitusohjelman ulkopuolelta kuntien tilannetta kuitenkin helpottaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksun alennus vuonna 2024. Jos se otetaan mukaan valtion toimenpiteiden tarkasteluun niin muutosten yhteisvaikutus kääntyy nettoina arviolta noin 0,2 miljardia euroa kuntataloutta vahvistavaksi.

Kunnallisveroprosentteihin ennakoidaan kohdistuvan nousupainetta kaikissa kuntakoryhmissä vuosina 2024-2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy suhteellisen maltillisella tasolla. Vuonna 2023 negatiivisen vuosikatteen kuntia on vain muutama, mutta kehyskauden loppua kohden määrä nousee painottuen erityisesti pienempiin kuntakoryhmiin.

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
yli 100 000 asukasta	-1,6	-0,5	0,3	0,4	0,5	0,6
40 001 – 100 000	-0,2	-1,1	0,8	1,0	1,0	1,0
20 001 – 40 000	0,9	0,2	0,7	1,1	1,2	1,2
10 001 – 20 000	1,2	-0,0	1,1	1,7	1,7	1,7
5 001 – 10 000	-0,2	0,2	1,1	1,3	1,4	1,3
2 001 – 5 000	-0,3	0,1	0,9	1,9	2,3	2,5
alle 2 000	-0,4	-0,1	0,8	2,4	2,9	3,1
Manner-Suomen kunnat yhteensä	-0,5	-0,4	0,6	0,9	0,9	0,7

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024-2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta ja rahavarat

Lähde: Tilastokeskus, VM

2.3 Alavuden kaupungin kehitysnäkymät

Kuluva vuosi on kulunut talouden kannalta melko odotetusti. Käyttötalous on pysynyt kokonaisuudessaan asetetun talousarvion rajoissa huolimatta voimakkaasta hintojen noususta. Tämä on näkynyt voimakkaimmin energian ja materiaalin hintojen nousuna vesihuollossa ja tien hoidossa.

Verotuloja on kertynyt vuoden aikana hyvin lähinnä viimevuoden suuremmalla veroprosentilla kerättyjen verotulojen ansiosta. Marraskuun verotilityksen jälkeen näyttää verotuloja kertyvän yli budjetoidun.

Tilikauden 2023 tulos näyttää kuitenkin hyvältä verotulokertymästä huolimatta muodostuvan talousarvion mukaisesti alijäämäiseksi. Varsinkin lainakorot ovat nousseet vuoden aikana ennakoitua voimakkaammin. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kirjattua sijoitusvarallisuuden markkinahinnan laskua ei näillä markkinanäkymillä saada vielä kuluvan vuoden aikana juurikaan palautettua, vaan se siirtyy seuraaville vuosille.

Vuodesta 2024 näyttää tulevan vielä edellistä vuotta haastavampi. Suurimpana syynä vaikeaan tilanteeseen ovat vuosina 2021-2022 merkittävästi kasvaneet sote-menot, jotka leikkaavat pysyvästi kaupungin valtionosuuksia hyvinvointiuudistuksen jälkeisinä vuosina. Siirtolaskelmat ovat tarkentuneet vuoden aikana useaan kertaan, viimeisimmät laskelmat on saatu marraskuun loppupuolella. Tämän mukaan Alavuden kaupungin valtionosuus vuonna 2024 on 1 984 t€ vähemmän kuin vuonna 2023.

VALTIONOSUJEDET (1000 €)	2022	2023	2024	2025	2026
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 670	10 533	8 537	9 809	9 876
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-549	-640	-640	-640	-640
Verotulojen menetysten korvaus	8 018	2 441	2 453	2 599	2 687
Yhteensä	45 139	12 334	10 350	11 768	11 923

Merkittävän valtionosuusleikkauksen lisäksi kaupungin taloudessa on jo useampia vuosia vallinnut rakenteellinen käyttötalouden alijäämä, vuosikatteella ei ole pystytty kattamaan investointeja ja lainamäärä on kasvanut.

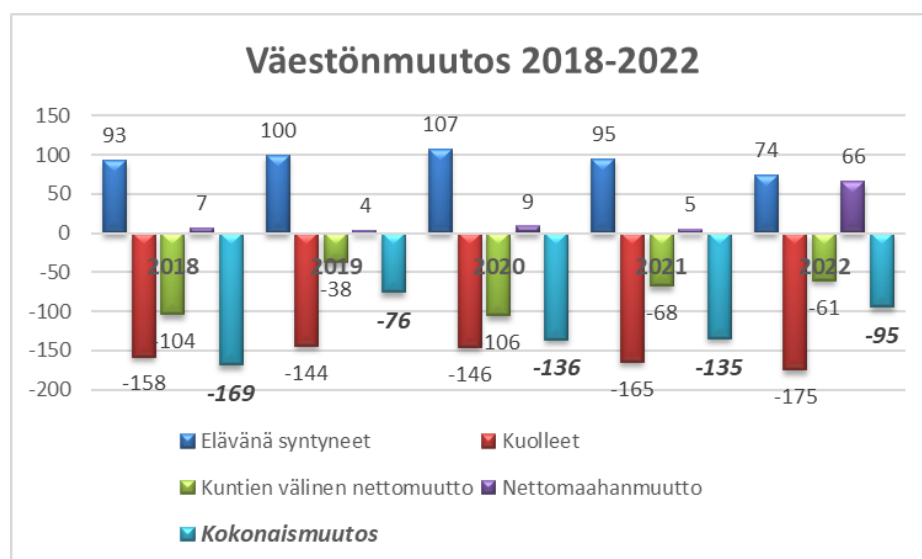
Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 13.11.2023 §26 veroprosentin noston 8,61 prosentista 9,6 prosenttiin. Tämä lisää vuoden 2024 verotuloja 1 568 t€. Kiinteistöveroprosentit pysyivät ennallaan lukuun ottamatta maa-alueitten yleistä kiinteistöveroä, jonka kohdalla kiinteistöverolain muutoksella alaraja nousi 1,30 prosenttiin.

VEROPROSENTIT	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisveroprosentti	21,25	21,25	21,25	8,61	9,60
Yleinen kiinteistövero %					
maa-alueet	0,95	0,95	0,95	0,99	1,30
rakennukset	0,95	0,95	0,95	0,99	0,99
Vakituiset asuinrakennukset	0,41	0,41	0,41	0,51	0,51
Muut asuinrakennukset	1,10	1,10	1,10	1,21	1,21

Alavuden kaupunki on viimeksi nostanut kunnallisveroprosenttia vuodelle 2016. Korotus oli tuolloin 0,50 %-yksikköä; 20,75 -> 21,25. Kiinteistöveroprosentteja nostettiin viimeksi vuonna 2023.

Väestö

Tulevaisuuden palvelutarpeita arvioidaan pääasiassa väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Väestömäärä on laskeva ja ennusteiden perusteella laskeva suunta jatkuu edelleen. Syntyvyyden lasku, väestön vanheneminen ja pois päin suuntautuva muuttoliike nostavat huoltosuhteen erittäin korkealle tasolle. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Alavuden väkiluku oli 10 979 henkilöä lokakuun 2023 lopulla, kun se vuoden alussa oli 11 102 henkilöä, eli kymmenen kuukauden aikana vähennystä oli 123 henkilöä (-1,11 %). Väestönkehityksen haasteena Alavudella on nuorten opiskelijoiden poismuuton lisäksi yhä kasvava luonnollisen väestönkehityksen haaste, eli kuolleiden enemmisyys syntyvyyteen nähden.

Työllisyys

Työttömyysaste oli lokakuussa 6,6 % (5,0 %) työvoimasta. Työttömiä työnhakijoita oli 300 (235) henkilöä, kun avoimia työpaikkoja oli 48 (95) kappaletta. Työttömien työnhakijoiden määrä oli nousussa suurimmassa osassa Etelä-Pohjanmaan kuntia. Etelä-Pohjanmaalla työttömien osuus työvoimasta lokakuun 2023 lopulla oli 6,7 % (5,9 %) ja koko maassa työttömien osuus oli 9,7 % (8,8 %).

Vuoden 2025 alusta toteutuu valtakunnallinen TE-uudistus, jossa kunnille siirtyy kokonaisuudessaan järjestämisvastuu työllisyyspalveluista. Tämä vahvistaa kuntien elinvoimapolkujen roolia ja palveluita. Uudistus lisää merkittävästi kuntien vastuuta. Rahoitus valmistellaan ministeriössä siten, että se olisi mahdollisimman kustannusneutraali valtiolle ja kunnille, ja toisaalta siten, että syntyy kannusteita tehokkaaseen työllisyyspalveluun. Alavudella peruspalvelujen valtionosuuden taso nousee TE-palvelu-uudistuksen myötä ministeriön ennakkotietojen mukaan noin 1,0 milj.€ vuonna 2024.

Alavuden kaupunki on mukana kymmenen Etelä-Pohjanmaan itäisen kunnan muodostamassa yhteisessä työllisyysalueessa, jonka organisoitumiseksi on perustettu Kuntayhtymä Kymppi. Vuonna 2024 toteutetaan ministeriön ohjauksessa valmistelut uuteen kunnalliseen työllisyyspalvelun malliin siirtymiseksi.

Taloussuunnitelma

Taloussuunnitelmaan lähdettiin kehyslaskelman avulla. Siihen huomioitiin sen hetken ennusteen mukaiset verotulot ja valtionosuudet. Henkilöstökuluja nostettiin voimassaolevan työehtosopimuksen mukaisesti ja ulkoisten toimintakulujen nousuksi laskettiin maltillinen 2,5 %:n nousu. Ulkoisiin toimintatuottoihin lisättiin 2,3 %. Tämän laskelman mukaan toimintakate oli 30 000 t€, vuosikate 1 154 t€ ja tulos -4 400 t€.

Valtuuston iltakoulussa 15.8. käytiin läpi kaupungin taloutta ja talouden ennusteita. Kaupunginhallitus antoi

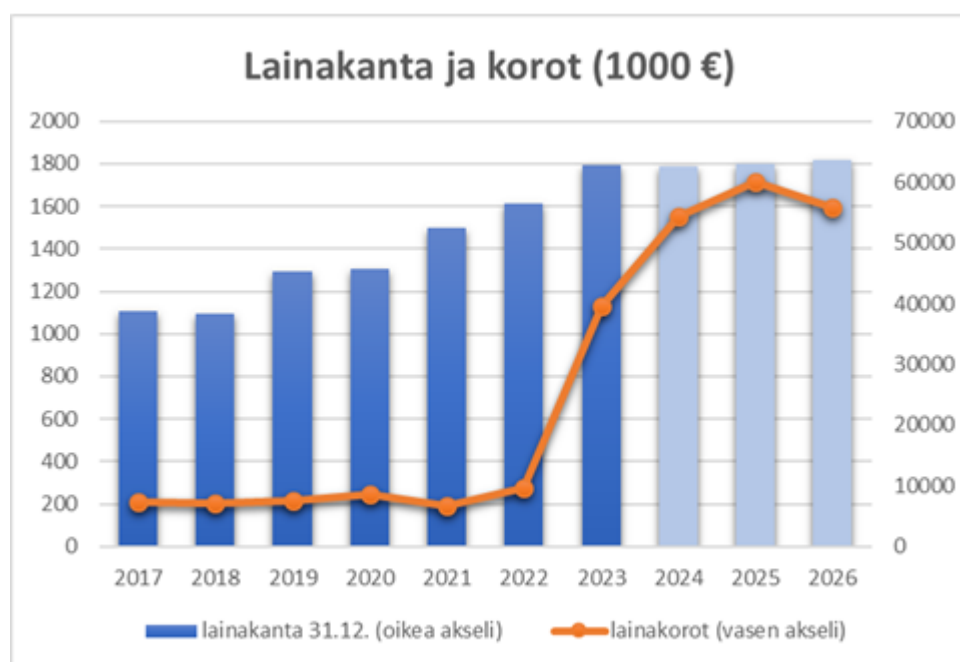
talousarvioraamin 28.8. Raamiin oli sisällytettyinä toimintakatteen 2 000 t€ säästötavoite sekä 1 %-yksikön tuloveroprosentin nosto. Talousarvioraamin alijäämä oli -885 t€.

Talousarviotyötä tehtiin syyskuun aikana lautakunnissa säästöjä ja uusia toimintatapoja etsien. Tämän jälkeen työ jatkui virkamiestyönä palvelualuekohtaisissa palaverissa. Säästöjä ei kuitenkaan pystytty löytämään esitettyä määrää ja talousarvioehdotus oli tässä vaiheessa yli 2 milj.€ alijäämäinen. Valtuuston talousarvioseminaari pidettiin 31.10. Kaupunginhallitus on käsitellyt talousarviota kokouksissaan 23.10. ja 20.11. Kaupunginhallituksen evästyksenä talousarvioon on huomioitu 100 t€ säästötavoite yksityisteitten hoitoon ja 200 t€ säästötavoite henkilöstökuluihin kannustamalla henkilöstöä talkoovapaiden käyttöön.

Vuoden 2024 talousarvion toimintatuotot ovat 14 488 t€, toimintakulut -43 478 t€ ja toimintakate 28 856 t€. Verotulot ovat yhteensä 22 449 t€ ja valtionosuudet 10 350 t€. Vuoden 2024 talousarvioesityksen vuosikate on 3 725 t€ ja tilikauden tulos -1 865 t€ alijäämäinen. Suunnitelmavuosien tilikaudet ovat muodostumassa myös alijäämäisiksi.

Talousarviovuoden investointimenot ovat maltilliset -3 854 t€ ja investointitulot 243 t€; nettoinvestoinnit -3 611 t€. Merkittävimmät investointikohteet ovat uuden kaupunkikorttelin infraan liittyvät hankkeet sekä livarin koulun keittiön peruskorjaus.

Pitkäaikaista lainaa lyhennetään vuoden 2024 aikana 5 824 t€ ja uutta lainaa tarvitaan 5 600 t€, joten pitkäaikaisten lainojen määrä pienenee noin 224 t€. Vuoden 2024 lopussa lainakanta on noin 62 513 t€, mikä on 5 709 euroa/asukas.

2.4 Kaupunkistrategia ja palvelusuunnitelmat talousarviossa ja –suunnitelmassa

Alavuden kaupunkistrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2017. Syksyn 2020 aikana strategiaan on tehty päivityksiä ja valtuusto hyväksyi päivitetyn version 16.11.2020.

Strategian toteuttaminen on kaupungin koko organisaation tehtävänä. Tämä edellyttää yhteistyötä kaupunkiorganisaation sisällä, kaupungin alueella eri yhteisöjen sekä laajemmin alueellisesti eri toimijoiden kanssa. Asetettujen arvojen pohjalta edetään visiota ja tavoitteita kohden. Käytännön työ tehdään periaatteilla: Alavus on asukkaitaan varten, Homma hoidetaan, Kohdataan Alavudella ja saadaan aikaiseksi Hyvää ja kaunista.

ASUKKAAT STRATEGIAN KESKIÖÖN

Kaupunkistrategian päivityksessä on huomioitu asukkailta kootut näkemykset esimerkiksi kevättalven 2020 Kerro Liisalle -kampanjassa, sekä Taloustutkimuksen kesä-syyskuussa toteuttama asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille suunnattu kysely.

Päivitystyksessä on nostettu asukas strategian keskiöön, ja korostettu asukkaiden merkitystä kaupungin toiminnassa, elinvoimassa ja kehityksessä. Kaupungin elinkeinoelämän kannalta on tärkeää, että osaavaa työvoimaa on saatavilla. Aktiiviset asukkaat luovat toimivaa ja elävää kaupunkia.

Käytännön periaatteet on kaupunkistrategiassa tiivistetty teemoiksi:

- **Homma hoidetaan** – Kaupungin elinvoiman ja yritysten menestymisen tukeminen
- **Hyvää ja kaunista** – Kaupungin vetovoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen
- **Kohdataan Alavudella** – Tapahtumien ja vetovoimaisen matkailukohdeiden tunnettuuden parantaminen.

Alavuden kaupunkistrategiassa 2025 arvoiksi on määritetty **avoimuus, rohkeus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus**. Visiota 'Alavus on tunnettu ja kasvava maaseutukaupunki' on toteutettu neljällä strategiatavoitteella: Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas ja Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio.

VISIO

Alavus arvostaa asukkaitaan

Strategiapainotuksiin strategiakauden loppupuolelle visioksi on määritetty: Alavus arvostaa asukkaitaan.

Visio tiivistää ajatuksen, että Alavus tunnetaan asukkaitaan arvostavana kaupunkina, joka tarjoaa hyvät asumisen ja yrittämisen olosuhteet. Elinvoimaisessa kaupungissa asukkaat, yritykset ja yhteisöt menestyvät.

KAUPUNKISTRATEGIA 2025

ARVOT

Avoimuus

- Monitahoinen yhteistyö edellyttää yhteistä näkemystä mahdollisuuksista ja haasteista.
- Asukkaiden kuuleminen ja vuorovaikutus lisäävät päätöksenteon läpinäkyvyyttä.
- Kaupunkia on helppo lähestyä.

Rohkeus

- Teemme rohkeita ratkaisuja tulevaisuuden turvaamiseksi.
- Kaupunki uudistaa toimintaansa ja investoi tulevaisuuteen

Yhteisöllisyys

- Yhteisöllisyys ja yhteinen vastuunkanto tukevat kaikkien pärjäämistä.
- Arvostamme aloitteellisuutta ja aktiivisuutta. Tuemme verkostojen ja järjestöjen toimintaa ja etsimme aktiivisesti yhteistyötä.

Vastuullisuus

- Vastuullisuus ja kestävyys ovat tärkeitä tulevaisuuden tekijöitä.
- Suhtaudumme vakavasti kuntalaisten osoittamaan luottamukseen. Emme tee lyhytnäköisiä ratkaisuja, vaan haemme kestävää pohjaa.

KÄYTÄNNÖN PERIAATTEET

Alavus on asukkaitaan varten

Homma hoidetaan

Hyvää ja kaunista

Kohdataan Alavudella

Strategiatavoitteet

ELINVOIMAINEN ALAVUS

- Yrittäjyys elinvoiman veturina
- Kaikki mukaan
- Viihtyisä kaupunkikeskus ja eläviä kyliä
- Toimiva ja mahdollistava infrastruktuuri
- Ennakoiva maanhankinta ja mahdollistava kaavoitus

OSAAVA ASUKAS

- Arvostamme hyvää kasvatusta ja koulutusta turvallisuudessa ympäristössä
- Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena
- Tuemme kaupunkilaisten mahdollisuuksia digi-osaamiseen

HYVINVOIVA ASUKAS

- Tuemme eri ratkaisuissamme yhteisöllisyyttä ja asukkaiden onnellisuutta
- Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet
- Asukkailleen sopiva kaupunki
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asukkaiden tukena
- Työelämään osallistumisen tukeminen hyvinvoinnin perustana.

HYVIN TOIMIVA KAUPUNKIORGANISAATIO

- Kestävä kuntatalous
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Joustava ja toimiva organisaatio
- Vuorovaikutteinen viestintä
- Tehokkaasti toimiva organisaatio

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

ELINVOIMAINEN ALAVUS

Strategiatavoitteet	Strategiakauden painotukset
Yrittäjyys elinvoiman veturina	Yritysten toimintamahdollisuuksien vahvistaminen ja yritysvaikutusten huomioon ottaminen päätöksenteossa
Kaikki mukaan	Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien edistäminen
Viihtyisä kaupunkikeskus ja eläviä kyliä	Asumisviihtyvyys ja vetovoimaisuuden kehittäminen.
Toimiva ja mahdollistava infrastruktuuri	Kunnossapidon ja ennakoivan huolenpidon vakiinnuttaminen infrassa ja virkistyskohteissa rakennetussa ympäristössä
Ennakoiva maanhankinta ja mahdollistava kaavoitus	Monipuolisen asuntoaluetarjonnan, uudenlaisten asumisvaihtoehtojen ja yritystonttien varmistaminen.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

HYVINVOIVA ASUKAS

Strategiatavoitteet	Strategiakauden painotukset
Tuemme eri ratkaisuisamme yhteisöllisyyttä ja asukkaiden osallisuutta.	Kannustamme ja tuemme toimijoita, jotka haluavat rikastaa vapaa-ajan ja toiminnan mahdollisuuksia Alavudella.
Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet	Matalan kynnyksen harrastus- ja osallistumismahdollisuudet ovat Alavuden vahvuus, ja sitä haluamme jatkaa.
Asukkailleen sopiva kaupunki	Haluamme että asukkaat osallistuvat omanlaisensa kaupungin kehittämiseen
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asukkaiden tukena.	Laadukkaiden sote-palveluiden paikallinen saatavuus on edelleen yksi keskeisistä tavoitteistamme.
Työelämään osallistumisen tukeminen hyvinvoinnin perustana.	Kehitämme työn kohtaantoa työikäisen väestönosan kavetessa.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

OSAAVA ASUKAS

Strategiatavoitteet

Arvostamme hyvää kasvatusta ja koulutusta turvallisuudessa ympäristössä.

Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena.

Digitalisaatio sujuvan arjen tukena

Strategiakauden painotukset

Teemme kestäviä koulutusratkaisuja. Ratkaisuisia huomioidaan lasten, perheiden ja asuinyhteisöjen näkökulma.

Pidämme koulut ja varhaiskasvatustilat kunnossa.

Tuemme mahdollisuuksia kouluttautua kotipaikkakunnalla. Panostamme osaavan työvoiman saatavuuteen yhteistyössä yritysten kanssa ja koostamme aktiivisesti verkostoa koulutuksen saatavuuden vahvistamiseksi eri ikä- ja elämänvaiheissa.

Tuemme koulutuspolkua ilman pudokkuutta.

Tuemme kaupunkilaisten mahdollisuuksia digiosaamiseen.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

HYVINTOIMIVA KAUPUNKIORGANISAATIO

Strategiatavoitteet

Kestävä kuntatalous

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Joustava ja tehokkaasti toimiva organisaatio

Vuorovaikutteinen viestintä

Strategiakauden painotukset

Kuntatalouden haasteisiin vastaamme turvaamalla toimeliaisuuden, osaamisen ja työllisyyden mahdollisuuksia yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa, ja pitämällä menokehityksen kurissa.

Henkilöstö on voimavaramme.

Avoimuus muutokselle.

Organisaation joustavuus ja hallinnonalojen yhteistyö on Alavuden vahvuus.

Digitalisaatiota hyödynnämme tehokkaan toiminnan tueksi ja uusia toimintatapoja oppien

Vahvistamme vuorovaikutteista viestintää eri keinoin ja välinein. Kuulemme kaupunkilaisten näkemyksiä eri kanavissa.

2.5 Tavoitteiden asettaminen konsernille, konserninjohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kuntalaissa on määritelty valtuuston kuntakonsernin johtamiseen liittyvät tehtävät. Sen mukaan valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaavat Alavuden kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja konserniohjauksen periaatteet sekä Alavuden kaupungin konserniohje.

Alavuden kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.9.2017 § 55. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Konserniyhtiön hallituksen tulee koostua henkilöistä, joilla on riittävä ja monipuolinen osaaminen ja toisiaan täydentävä kokemus sekä asiantuntemusta ja kykyä tytäryhtiön toimivan johdon ohjaamiseen ja tukemiseen. Kaikissa yhtiöissä, joissa kunnalla on enemmistöomistus, on hallituksen jäsenehdokkaiden nimeämisessä noudatettava tasa-arvolakia. Kaupungin konsernijohto nimeää jäsenehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös tytäryhtiöille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille tiedot asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisuudesta.

Alavuden kaupunkikonserni	
Tytäryhteisöt	Osakkuusyhteisöt (Yhdistellyt)
Alavuden Jäähalli Oy	Koillis-Satakunnan Sähkö Oy
Alavuden Kehitys Oy	Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto
Alavuden Lämpö Oy	Osakkuusyhteisöt (Yhdistelemättömät)
A-Pesti Oy	As Oy Metsuri
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	As Oy Salmenpuisto
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	As Oy Sulkavan Kotipelto
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	As Oy Alavuden Kolistonhovi
Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoasema	As Oy Alavuden Myllynpolku
Kiinteistö Oy Eevenraitti	As Oy Töysän Hakojärventalot
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	As Oy Töysän Rimminkuja
Kuntayhtymät	As Oy Töysän Tapanintie 3
Etelä-Pohjanmaan liitto	As Oy Töysän Väkkäränmäki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	As OY Töysän Metsäniitty
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	As Oy Töysän Mäkelänraitti
	Kt Oy Alavuden Kuulantien liiketalo

3. Käyttötalousosa

Taloussarvioasetelmassa noudatetaan hallintosäännön mukaista toimialajakoa sekä niiden edelleen jakautumista palvelualueiksi. Käyttötalousosassa määritellään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä tavoitearvot mittareineen palvelualueitasolla.

Taloussarvion sitovuus on palvelualueitasolla, pääsääntöisesti tulot ja menot. Nettobudjetoituja palvelualueista ovat sote-palvelut, kansalaisopisto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Hallinto- ja talouspalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
KAUPUNGINVALTUUSTO					
TOIMINTATUOTOT	30	20	60	20	20
TOIMINTAKULUT	- 135	- 136	- 194	- 169	- 171
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 105	- 116	- 134	- 149	- 150
KAUPUNGINHALLITUS					
TOIMINTATUOTOT	123	23			
TOIMINTAKULUT	- 1 417	- 1 472	- 1 370	- 1 387	- 1 407
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 294	- 1 449	- 1 370	- 1 387	- 1 407
HALLINTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	112	124	123	124	125
TOIMINTAKULUT	- 745	- 1 412	- 1 478	- 1 487	- 1 509
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 633	- 1 288	- 1 355	- 1 363	- 1 384
TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	159	95	96	97	98
TOIMINTAKULUT	- 1 071	- 1 129	- 1 098	- 1 125	- 1 141
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 913	- 1 034	- 1 002	- 1 027	- 1 043
SOTE PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	2 287				
TOIMINTAKULUT	- 53 235				
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 50 947				
MAATALOUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	28	29	29	29	30
TOIMINTAKULUT	- 154	- 158	- 152	- 157	- 159
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 126	- 129	- 123	- 127	- 129
LOMITUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	- 21				
TOIMINTAKULUT	1				
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 20				

Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 718	291	308	271	274
TOIMINTAKULUT	- 56 756	- 4 306	- 4 293	- 4 324	- 4 387
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 54 038	- 4 015	- 3 984	- 4 053	- 4 113

Elinvoimapalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
ELINKEINO- JA ASUMISEN PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	442	550	624	631	637
TOIMINTAKULUT	- 1 382	- 1 549	- 1 663	- 2 825	- 2 865
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 939	- 999	- 1 039	- 2 195	- 2 228
LIIKUNTAPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	119	370	450	455	459
TOIMINTAKULUT	- 1 203	- 1 559	- 1 711	- 1 712	- 1 734
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 080	- 1 189	- 1 261	- 1 257	- 1 275
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	34	24	29	29	29
TOIMINTAKULUT	- 897	- 884	- 852	- 874	- 886
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 862	- 861	- 823	- 845	- 857

Elinvoimapalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	595	943	1 103	1 114	1 125
TOIMINTAKULUT	- 3 481	- 3 992	- 4 226	- 5 411	- 5 485
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 882	- 3 049	- 3 123	- 4 297	- 4 359

Sivistyspalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
KOULUHALLINTO					
TOIMINTATUOTOT	2				
TOIMINTAKULUT	- 303	- 294	- 293	- 300	- 304
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 301	- 294	- 293	- 300	- 304
VARHAISKASVATUS					
TOIMINTATUOTOT	600	686	603	610	616
TOIMINTAKULUT	- 6 567	- 6 941	- 7 245	- 7 416	- 7 520
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 5 967	- 6 255	- 6 642	- 6 806	- 6 904
PERUSKOULUT					
TOIMINTATUOTOT	661	671	710	717	725
TOIMINTAKULUT	- 12 649	- 13 039	- 13 243	- 13 486	- 13 675
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 11 988	- 12 368	- 12 533	- 12 796	- 12 951
TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALVELU					
TOIMINTATUOTOT	63	29	35	35	36
TOIMINTAKULUT	- 1 592	- 1 687	- 1 651	- 1 696	- 1 719
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 529	- 1 658	- 1 616	- 1 661	- 1 683
KANSALAIPOPISTO					
TOIMINTATUOTOT	303	367	324	327	330
TOIMINTAKULUT	- 979	- 972	- 934	- 958	- 972
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 676	- 605	- 610	- 631	- 642

Sivistyspalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	1 629	1 753	1 672	1 690	1 707
TOIMINTAKULUT	- 22 091	- 22 934	- 23 366	- 23 857	- 24 190
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 20 462	- 21 181	- 21 694	- 22 167	- 22 483

Tekniset palvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TEKNINEN HALLINTO					
TOIMINTATUOTOT	23	25	25	25	26
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 122	- 116	- 115	- 118	- 120
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 99	- 91	- 90	- 93	- 94
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	405	320	202	204	206
Valmistus omaan käyttöön	41	84	54	55	55
TOIMINTAKULUT	- 3 614	- 2 276	- 2 177	- 2 328	- 2 361
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3 168	- 1 872	- 1 921	- 2 069	- 2 100
VESIHUOLTOLAITOS					
TOIMINTATUOTOT	2 458	2 500	2 512	2 537	2 562
Valmistus omaan käyttöön	105	60	60	61	61
TOIMINTAKULUT	- 1 200	- 1 200	- 1 318	- 1 349	- 1 369
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 363	1 360	1 254	1 248	1 254
TILAPALVELU					
TOIMINTATUOTOT	4 751	5 338	5 693	5 750	5 807
Valmistus omaan käyttöön	44	30	20	20	20
TOIMINTAKULUT	- 5 126	- 5 001	- 4 908	- 5 011	- 5 530
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 331	367	805	758	298
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	3 992	2 392	2 474	2 498	2 523
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 3 891	- 2 408	- 2 457	- 2 522	- 2 559
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	100	- 16	16	- 24	- 35

Tekniset palvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	11 629	10 575	10 905	11 014	11 125
Valmistus omaan käyttöön	190	174	134	135	137
TOIMINTAKULUT	- 13 953	- 11 000	- 10 974	- 11 328	- 11 938
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 134	- 252	65	- 179	- 677

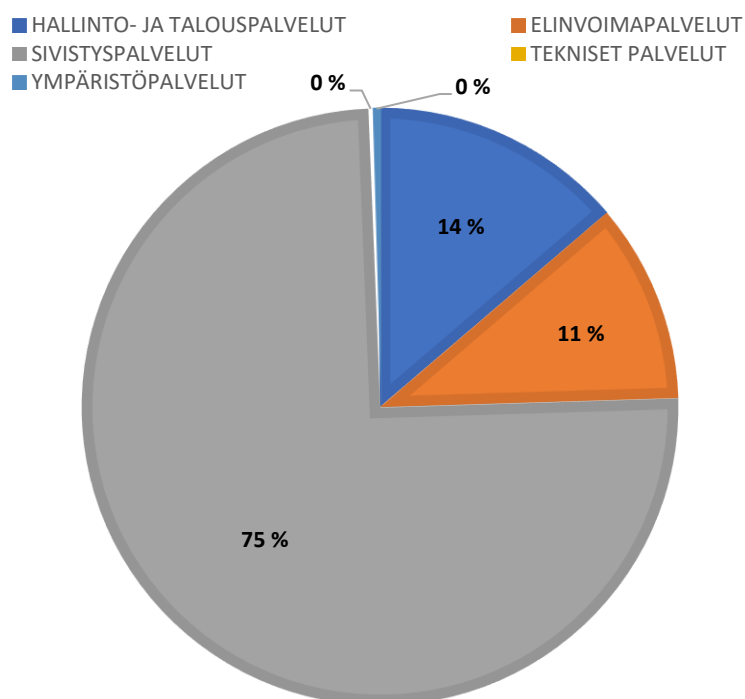
Ympäristöpalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	546	390	499	352	355
Valmistus omaan käyttöön	62	59			
TOIMINTAKULUT	- 661	- 684	- 618	- 594	- 602
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 53	- 235	- 120	- 242	- 247

Alavuden kaupunki yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	17 117	13 952	14 488	14 441	14 585
Valmistus omaan käyttöön	257	233	134	135	137
TOIMINTAKULUT	- 96 942	- 42 917	- 43 477	- 45 514	- 46 602
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 79 568	- 28 732	- 28 855	- 30 938	- 31 880

TOIMINTAKATE (ULK/SIS)

3.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on kaupungin kehittymisen edistämiseksi ja alavutelaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi päättää kaupungin visiot ja strategiat, asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista.

Kaupungin strategiatavoitteet:

Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas, Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, vaikuttamistoimielimet, joita ovat nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Valtuuston tavoitteita ei aseteta erikseen. Ne mitataan ja arvioidaan palvelualueittain, joiden tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Elinvoimaohjelman toimeenpano.

Nuorisovaltuuston, ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on välittää edustamansa ryhmien näkemykset kaupungin päätöksentekoon.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kaupunkistrategian uudistaminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	30	20	60	20	20
Myyntituotot	6				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	24	20	60	20	20
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 135	- 136	- 194	- 169	- 171
Henkilöstökulut	- 82	- 82	- 134	- 110	- 112
Palvelujen ostot	- 34	- 38	- 44	- 41	- 42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 9	- 7	- 8	- 8	- 8
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 10	- 11	- 9	- 9	- 9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 105	- 116	- 134	- 149	- 150

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kaupunginhallituksen tehtävänä on edistää kaupungin kehittymistä ja turvata alavutelaisten hyvinvointi. Hallitus huolehtii valtuuston hyväksymien vision, strategian ja tavoitteiden toteutuksesta. Hallitus johtaa yleistä palvelutuotantoa, käynnistää kehittämisprosesseja ja ohjaa asioiden valmistelua kaupungin toimielimissä ja kaupunginvirastossa sekä valvoo päätösten täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus valmistelee ja päättää keskeisistä konsernin johtamiseen liittyvistä periaatteista. Keinoina ovat yhteistyöverkoston rakentaminen, ulkoinen edunvalvonta ja ajantasainen johtamisjärjestelmä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginhallitus ja viranomais- ja kuntalaisviestintä, markkinointi

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Elinvoimaohjelman jalkauttaminen. Työllisyyspalveluiden uudistuksen toimeenpano ja kaupungin työllisyyspalvelujen kehittäminen. Alavuden kaupunkikeskustan kokonaiskehittämisen edistäminen ja ydinkeskustan Palvelukorttelin toteutuksen valmistelu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Työllisyyspalvelujen siirto kuntien tehtäviin, kaupungin jäsenyys KYMPPI-kuntayhtymässä.

Työllisyyden heikkeneminen taloussuunnitelmakauden alkupuolella.

Kuntien taloustilanteen muutokset mahdollisten valtionosuusjärjestelmän muutosten myötä.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudellisten toimintaedellytysten ja työllisyyden heikkeneminen / talouden seuranta, ennakointi ja korjaavat toimet.

Palvelukorttelin toteutuksessa aikatauluriskit, pitkittyvä rakentamisvaihe / suunnittelun yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus (mm. sisäilmaongelmat) / yhteistyössä työsuojelutoimikunta, sisäilmatyöryhmä, työterveyshuolto, johtoryhmä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	123	23			
Myyntituotot	6				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	117	23			
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 417	- 1 472	- 1 370	- 1 387	- 1 407
Henkilöstökulut	- 403	- 387	- 394	- 406	- 412
Palvelujen ostot	- 726	- 844	- 790	- 796	- 807
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 29	- 26	- 17	- 17	- 18
Avustukset	- 188	- 174	- 136	- 135	- 137
Muut toimintakulut	- 72	- 42	- 33	- 33	- 34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 294	- 1 449	- 1 370	- 1 387	- 1 407

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elinvoimaisuuden lisääminen	Elinkeino- ja muut kasvupalvelut Asumisen palvelut Vuokra-asumisen mahdollisuudet Tonttitarjonta Teollisuusalueiden tarjonta Markkinointi	Asukasluvun kehitys Työttömyysaste Työvoiman määrä Myydyt tontit
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvointi	Hyvinvointikertomus Yhteisöjen hankkeiden tukeminen Palvelukorttelin toteuttaminen Työllisyyden kuntakoikeilu	Toteutuneet toimenpiteet Asukkaiden aloitteet Toteutuneet hankekohteet Työttömyysjaksojen lyhentyminen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden kouluttautumisen vahvistaminen	Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena Laadukas lukio SEAMK / Maakuntakorkeakoulu SEDU:n hybridikampus JAMI-yhteistyö EPANET-verkosto	Työvoiman saatavuus Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin, osaamisen ja talouden kehitys	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Henkilöstöohjelman toimenpiteet Vahva talous	Henkilöstöraporttien luvut Toteutuneet toimenpiteet Tunnusluvut

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on luoda valtuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muulle organisaatiolle edellytykset tulokselliselle työskentelylle ja palvelutuotannolle.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kansliapalvelut, henkilöstötoiminta ja työterveyshuolto

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Presidentinvaalit ja EU-vaalit 2024. Kaupungin asiointipisteen kehittäminen. Viestintäsuunnitelma ja sen toteuttaminen. Henkilöstöohjelman toimenpiteiden toteuttaminen; painopisteenä joustava ja tehokkaasti toimiva organisaatio.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kunta- ja aluevaalit. Talouden haasteet. TE-palvelujen uudistus.

Riskit/Riskienhallinta:

Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys, henkilöstön jaksaminen, työterveysseuranta, osaamisen turvaaminen / rekrytoinnin kehittäminen, varhainen tuki, osaamiskartoitus.

Tietoteknisten järjestelmien toimivuus, tietosuojariskit / käyttäjien koulutus, perehdyttäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	112	124	123	124	125
Myyntituotot	5	4	3	3	3
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	108	120	120	121	122
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 745	- 1 412	- 1 478	- 1 487	- 1 509
Henkilöstökulut	- 224	- 847	- 923	- 921	- 935
Palvelujen ostot	- 462	- 511	- 487	- 497	- 504
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 43	- 38	- 35	- 36	- 36
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 16	- 17	- 33	- 34	- 34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 633	- 1 288	- 1 355	- 1 363	- 1 384

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viestinnän vahvistaminen	Suunnitelmallinen viestintä Digitalisaatio Elinvoimaohjelman viestintä	Viestintäsuunnitelma, tavoiteseuranta Koulutussuunnitelmat, digiosaaminen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asiakaspalvelu	Laadukas asiakaspalvelu Sähköisen asioinnin tukeminen	Digitukea asiointipisteissä Toimenpiteitä toteutettu
Kaupungin kesätyöllistäminen	Kaupungin kesätyöllistäminen Kesätyöllistämistuki yrityksille	Kesätyöpaikka n. 50 nuorelle
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstöohjelman toimenpiteet	Toimenpiteitä toteutettu
Sisäisten toimintojen kehittäminen	Sisäisen viestinnän kehittäminen Tiedonhallinnan kehittäminen	Uusi intra

Talous- ja tietohallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talousjohtaja, tietohallintopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tehtävänä ovat talous- ja perustietotekniikan palvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen konserniyhtiöille. Tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja häiriöttömät palvelut, jotka luovat edellytykset toimialojen tehokkaalle työskentelylle sekä raportoinnille kustannustehokkaasti. Palvelualueen oleellisena tehtävänä on toimia yhteistyössä toimialojen kanssa myös eri hankkeissa ja projekteissa (rakennushankkeet, sähköisten järjestelmien käyttöönottoprojektit jne.).

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Talospalvelut; laskentatoimi ja palkkahallinto
Tietohallintopalvelut; ICT-palvelut ja 6Net

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet, jatkuva tietoverkko- ja palvelininfrastruktuurin kehitystyö. Käyttäjätyytyväisyyden mittaus ja sen pohjalta toteutettavat koulutustoimenpiteet tai muut mahdolliset kehitystarpeet.

Käyttäjätuen kehittäminen ja itsepalvelumenetelmien, kuten ohjeistusten ja itsepalvelumenetelmien kehittäminen.

Tietoturvan kehittämishankkeet, ml. ulkopuolinen auditointi sekä tiedonhallintalain vaatimien asioiden huomioiminen kehitystyössä. Yleisesti myös kyberturvallisuuden kehittäminen ja huomioiminen järjestelmiä ja palveluita kehitettäessä ja uutta hankittaessa.

Intran kehityshankkeen toteuttaminen sidosryhmien kanssa.

Opastaminen Johdon työpöytä-sovelluksen hyödyntämiseen ajantasaisen ja helposti tulkittavan tiedon saamiseksi tiedolla johtamisen työkaluksi.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tekoälyn hyödyntäminen taloushallinnon prosesseissa, esim. ostolaskujen reitityksessä.

Pilvipalvelujen käytön laajentaminen ja Office365-palveluiden hyödyntäminen laajemmin organisaatiossa.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudelliset riskit

Tietohallinnon palvelualueen oleellisimpia taloudellisia riskejä ovat odottamattomat kustannusten nousut esimerkiksi laitehankintojen ja palveluhankintojen osalta. Hinnossa on tapahtunut merkittävää nousua 2020 vuoden alusta alkaen, mutta nämä eivät ole vielä vaikeuttaneet laite- tai palveluhankintoja.

Taloudellisiin riskeihin voidaan ennakoida tarkkailemalla markkinoita sekä olemalla mukana kansallisissa hankintasopimuksissa (ent. Kuntahankinnat, nykyisin Hansel). Hankintasopimuksista vastaava taho, esimerkiksi Hansel, viestii asiakkaiden suuntaan hyvin odottamattomista hinnannousuista ja pyrkii toiminnallaan estämään yllättävien tilanteiden ilmaantumisen.

Toimintaan liittyvät riskit

Palvelualueen toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. henkilöstöresursseihin liittyvät riskit. Palvelua tuotetaan koko kuntaorganisaation laajuudella, joten henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat hyvin helposti mm. vasteaikoihin sekä palvelun laatuun.

Henkilöstöresursseihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan mm. kehityskeskusteluiden pohjalta tehtävien kehittämissuunnitelmien avulla, sijaisjärjestelyillä sekä huolehtimalla työhyvinvoinnista yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Kyberturvallisuusriskejä ovat organisaatiolla käytössä oleviin järjestelmiin ja laitteisiin kohdistuvat riskit, joiden toteutuessa voi tietojärjestelmät tai palvelut olla pois käytöstä tai niihin pääsyä joudutaan rajoittamaan. Riskejä voidaan vähentää ylläpitämällä laitteiden ja järjestelmien tietoturvaa erilaisilla teknisillä toimilla ja menetelmillä sekä kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä tietoisemmaksi näiden osa-alueiden osalta. Lisäksi tulee kehittää sisäisiä toimintaohjeita häiriötilanteissa. Ulkoiset auditoinnit tulisi myös säännöllisesti toteuttaa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	159	95	96	97	98
Myyntituotot	158	95	96	97	98
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	1				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 071	- 1 129	- 1 098	- 1 125	- 1 141
Henkilöstökulut	- 560	- 577	- 559	- 575	- 584
Palvelujen ostot	- 420	- 454	- 451	- 460	- 467
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 35	- 34	- 34	- 35	- 35
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 56	- 63	- 54	- 55	- 56
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 913	- 1 034	- 1 002	- 1 027	- 1 043

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen	Tuetaan toimialojen kykyä edistää digitalisaatiota sekä hyödyntää jo olemassa olevia tietojärjestelmiä toiminnassaan	Uusia digitaalisia palveluja otettu käyttöön
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriöttömät palvelut ja vakaa infrastruktuuri	Palveluiden jatkuva kehitystyö ja infran ylläpito ja kehitys	Palvelukatkosten määrä
Ajantasaiset ja luotettavat raportit	Ohjelmistojen tehokas käyttö ja henkilöstön osaamisen ylläpito	Saatu palaute
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palaverit, ajankohtaiskoulutukset, etättyö-mahdollisuus, tyky-päivät	Motivoitunut ja osaava henkilöstö Työtyytyväisyyskyselyt Poissaolot
Sisäisten toimintojen kehittäminen	Tiedonhallinnan kehittäminen	Uusi tiedotuskanava henkilöstöasioille

Maatalouspalvelut

Vastuhenkilö: maaseutupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Maaseutupalvelujen perustehtävä on tarjota hyvät maaseutuhallinnon palvelut yhteistoiminta-alueen viljelijöille ja omalta osaltaan edistää kilpailukykyisen maaseutuyrittämisen edellytyksiä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Uuden ohjelmakauden CAP27 hallintokäytäntöjen parantaminen ja säädöstulkintojen tiedostaminen kouluttautumalla ja järjestämällä viljelijöille koulutuksia.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Riskit/Riskienhallinta:

Henkilöstön osaaminen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	28	29	29	29	30
Myyntituotot	28	29	29	29	30
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 154	- 158	- 152	- 157	- 159
Henkilöstökulut	- 142	- 146	- 140	- 144	- 146
Palvelujen ostot	- 4	- 3	- 4	- 4	- 4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		- 1	- 1	- 1	- 1
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 7	- 8	- 8	- 8	- 8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 126	- 129	- 123	- 127	- 129

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maatalousyrittäjien ammattitaidon ja hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä kehittämistoimenpiteisiin aktivoiminen.	Erilaisten ammattitaitoa ja hyvinvointia ylläpitävien koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä hankkeiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Maatalousyrittäjien osallisuusaktiivisuus koulutuksiin sekä maatilojen investointihankkeiden lisääntyminen.

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maaseututoimen yhteistoimintasopimuksen (Alavus/Ähtäri) toimeenpano siten, että lakisääteiset tehtävät tulevat hoidettua annettujen aikataulujen puitteissa ja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman suuren hyödyn tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella.	Asiakaspalvelua järjestetään päätoimipisteessä hakuaikoina joka päivä, Ähtärin toimipisteessä 1 päivänä viikossa ja loma-aikoina vähintään puhelin/sähköpostipäivystys. Koulutustapahtumia järjestetään fyysisesti tai sähköisesti ja henkilökohtaista neuvontaa tarpeen mukaan.	Tukikoulutustapahtumia asiakkaille vähintään 4 kpl joko fyysisesti tai sähköisesti sekä henkilökohtaista neuvontaa toimistossa, puhelimitse tai sähköisesti tarpeen mukaan nopeasti. Asiakkaiden tuet maksussa 1. maksukeräilyssä

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Aktiivisten maatilojen lukumäärä, kpl	536	530	510
Käytössä olevat peltohehtaarit, ha	20 500	20 550	20 250
Suoritteiden määrä			
Maataloustukia maksettu yt-alueen kautta, milj. €	17,3	16	16

3.2 Elinvoimapalvelut

Elinkeino- ja asumisen palvelut

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Palvelusuunnitelma:

Elinkeinopalvelut vastaa kaupunkistrategian Yrittäjyys elinvoiman veturina -painopisteen ja osaltaan ”Rohkeasti kohti uutta” -elinvoimaohjelman toteuttamisesta. Elinvoimaohjelma koostuu elinkeinon, asumisen, työllisyyden, veto- ja pitovoiman kehittämisen lisäksi liikunta- ja kulttuuriohjelmasta, maapolitiisesta ohjelmasta ja energiapolitiisista linjauksista. Elinkeinopalvelut edistää vahvan verkoston myötä yritystoiminnan kasvua, kehitystä ja kansainvälistymistä sekä uusien yritysten perustamista ja yritysten sijoittumista Alavudelle. Lisäksi edistetään alavutelaisten työelämään osallistumista ja elinikäistä oppimista koulutusverkostoa kehittämällä. Osaava työvoima vahvistaa myös yritysten rekrytointimahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuutta vahvistetaan myös aluemarkkinoinnin keinoin viestimällä kaupungista sekä asuinalueena että alavutelaisten yritysten tarjoamista työskentelymahdollisuuksista. Asumisen palvelualue toteuttaa elinvoimaohjelmassa kuvattuja toimenpiteitä edistääkseen asuntotuotantoa ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjontaa. Lisäksi edistetään yhteisöllisyyden vaalimista helpottamalla eri ikäisten ihmisten kohtaamista. Palvelualue hoitaa kaupungille asetetut viranomaistehtävät ja kartoittaa sekä kehittää vaihtoehtoisia asumisen ratkaisuja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut (työllisyyden kuntakokeilu, työllistäminen, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) sekä asumisen palvelut.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Elinkeinopalvelut tuottaa Yrittäjä on ykkönen -asenteen mukaisesti asiantuntevat ja asiakaslähtöiset strategian ja elinvoimaohjelman mukaiset elinkeino- ja kasvupalvelut palvelut joustavasti ilman hallinnollisia raja-aitoja. Tiivis yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa edistää osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta yrityksen sijaintipaikkana, työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin vahvistetaan eri toimenpitein. Kaupungin omistamien teollisuustilojen yhtiöittäminen toteutetaan.

Alavuden kaupunki osallistuu Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksin, Kauhajoen ja Kurikan kaupunkien sekä Soinin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien kanssa. Kuntakokeilussa järjestetään palvelut työttömille ja palveluissa mukana oleville alle 30-vuotiaille, maahanmuuttajille ja KELAn etuuksilla oleville työnhakijoille. Lähellä asiakaskuntaa järjestettävät palvelut vahvistavat työllistymisvalmiuksia, lyhentävät työttömyysaikaa ja vastaavat yritysten työvoimatarpeeseen sekä joustavoittavat starttirahaprosessia. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja tukevat alle 29-vuotiaita kohti koulutusta ja työelämää sekä hyvää arkea. Kaupunki tuottaa palveluita itse ja yhteistyössä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä ostopalveluja hyödyntäen.

Asumisen palveluissa panostetaan asukkaiden osallistamiseen, edistetään monipaikkaista asumista ja työskentelyä. Myös kaupungin tarjoamista monipuolisista asumismahdollisuuksista viestitään aiempaa enemmän, sillä Alavus tarjoaa hyvää ja kaunista asumista niin kylillä kuin taajamissa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Työllisyyden kuntakokeilu päättyy 31.12.2024. Työllisyyden kuntakokeilun toiminnot ja TE-toimistojen vastuulla nykyisin olevat henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalvelut siirtyvät kuntien järjestämistä vastuulle

1.1.2025. Alavus on yhteistyössä Alajärven, Evijärven, Kauhavan, Kuortaneen, Lappajärven, Lapuan, Soinin, Vimpelin ja Ähtärin kanssa päättänyt tehtävien hoitamisesta yhteisen työllisyysalueen, Kuntayhtymä Kympin, perustamisesta. Järjestämisvastuun ohessa kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta laajenee eikä se sisällä työllisyysalueen toimintaan.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen myötä aiheutunut turbulenssi energiemarkkinoilla ja taloudessa yleensä vaikeuttavat taloustilanteen ennakointia muodostaen riskin. Myös henkilöriski tulee tunnistaa, sillä henkilöresurssit palvelujen tuottamiseksi ovat niukat.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	442	550	624	631	637
Myyntituotot	88	47	39	39	40
Maksutuotot		12	6	6	6
Tuet ja avustukset	40	175	257	260	262
Muut toimintatuotot	313	316	322	326	329
Valmistus omaan käyttöön	2				
TOIMINTAKULUT	- 1 382	- 1 549	- 1 663	- 2 825	- 2 865
Henkilöstökulut	- 167	- 379	- 420	- 384	- 389
Palvelujen ostot	- 520	- 641	- 664	- 1 625	- 1 649
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 63	- 15	- 12	- 11	- 11
Avustukset	- 326	- 290	- 340	- 574	- 580
Muut toimintakulut	- 306	- 224	- 228	- 231	- 234
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 939	- 999	- 1 039	- 2 195	- 2 228

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kaupunkistrategian toteuttaminen elinvoimaohjelman mukaisesti	Asiantuntijapalvelut hankitaan pääasiassa Alavuden Kehitys Oy:ltä	Asiantuntijapalvelut on hankittu budjetoidusti
Strategiaa ja elinvoimaohjelmaa toteuttavat yhteistyöhankkeet	Hanketoimijoiden tukeminen	Osallistutaan hankkeisiin budjetin mukaisesti.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Etsivä nuoristoyö ja Nuorten työpaja tavoittavat kohderyhmän tuloksellisesti	Nuorista 75% on mukana jatkotoimenpiteissä

Työllisyyspalveluiden asiakaslähtöinen toteuttaminen, osaamisen vahvistaminen, työttömyysjaksojen lyhentäminen ja yritysten rekrytointimahdollisuuksien vahvistaminen osana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilua.	Osallistutaan aktiivisesti kokeilun toteuttamiseen ja rekrytointimahdollisuuksien kehittämiseen yhteistyöverkosta hyödyntäen.	Osallistuminen kokeiluun suunnitellusti. Osaavan työvoiman rekrytointia edistävien toimenpiteiden ketterä toteutus.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Koulutusverkoston kehittäminen	Aktiivisuus kehittämistyössä eri toimijoiden kanssa.	Ammatillista koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti että työn ohessa opiskeleville.

Liikuntapalvelut

Vastuhenkilö: liikunta- ja hyvinvointipäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen laaja-alaisesti ja yhteistyöverkostossa sekä hyvinvointikertomuksen laadinta.

Liikuntapalvelut luo edellytyksiä liikunnan harrastamiselle eri puolilla Alavutta järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden (tasapuolisuus), tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja huomioiden vuoden 2024 budjetin.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja koordinointi kaupunkiorganisaatiossa ja yhteistyöverkostossa. Liikuntapalvelut (sisäliikuntapaikat, uimahalli, ohjaustoiminta, seurayhteistyö ja hallinto). Ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pesäpallokentät, jalkapallokentät, luistelualueet ja kaukalot, valaistut ulkoilureitit, hiihtoladut jne)

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien, toimintatapojen ja prosessien luominen ja käyttöönotto koko kaupunkiorganisaatiossa. Elintapaohjauksen sekä lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittäminen sekä laajentaminen. Kunto-Lutran toimintojen kehittäminen. Ulkoliikuntapalvelujen toimintojen selkiyttäminen ja kehittäminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Hyväksytyin vuoden 2024 budjetin tuomat haasteet: liikuntapaikkojen kunnossapidon tason laskeminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	119	370	450	455	459
Myyntituotot	101	320	400	404	408
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	18	50	50	51	51
Valmistus omaan käyttöön	3				
TOIMINTAKULUT	- 1 203	- 1 559	- 1 711	- 1 712	- 1 734
Henkilöstökulut	- 560	- 785	- 826	- 807	- 819
Palvelujen ostot	- 243	- 335	- 391	- 397	- 402
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 69	- 113	- 102	- 104	- 105
Avustukset	- 38	- 40	- 32	- 40	- 40
Muut toimintakulut	- 292	- 286	- 361	- 364	- 368
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 080	- 1 189	- 1 261	- 1 257	- 1 275

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla Alavutta huomioiden annetut budjettiraamat ja resurssit.	Toimitaan hyväksytyin budjetin mukaisesti	Käyntikerrat sekä saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elintapaohjauksen kehittäminen ja laajentaminen (uudet kohde ryhmät) Mahdollisuuksien mukaan erilaisten liikuntaryhmien ja tapahtumien järjestäminen eri ikäisille asukkaille eri puolilla Alavutta.	Yhteistyössä toimiminen eri toimijoiden kanssa	Käyntikerrat Tapahtumien määrä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	Hyvinvointisuunnitelman laadinta	Hyvinvointikertomus
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Poikkihallinnollinen yhteistyö	Erilaiset kerhot Liikunnallisen elämäntavan opettaminen perheille yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa	Osalistujamäärät Tapahtumat

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö ja hyvä tiedottaminen	Toimitaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä. Käytetään hyväksi eri tiedotuskanavia tiedotettaessa liikunta-asioista. Osaava henkilökunta	Henkilökunnan koulutus

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
+75 -ikäisten kuntosali- ja uintikäyntikerrat	1 304	2 000	2 000
Suoritteiden hinta			
Uimahalli aikuiset /€ (sis. kuntosali+uinti)	0	7	6,5
Uimahalli lapset /€ (sis. kuntosali+uinti)	0	5	3,5
Kuntosali aikuiset /€	5	6	5,5
Kuntosali nuoret/€	3,5	4	4
Suoritteiden määrä			
Uimahallin kävijämäärä	0	35 000	70 000
Kunto-Lutra kuntosalit	17 931	25 000	30 000
livari kuntosali	8 949	9 000	9 500

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Vastuhenkilö: vapaa-aikasihteeri, kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kulttuuripalvelujen perustehtävät on määritelty kulttuurilaissa (166/2019) Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa ja tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee mm. edistää kulttuurin yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Kirjastopalveluiden perustehtävät on määritelty kirjastolaissa (1492/2016). Näitä ovat muun muassa aineistojen, sisältöjen ja kokoelmien tarjoaminen, monipuolisen lukutaidon ja tiedonhankintataitojen edistäminen, tilojen tarjoaminen sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kulttuuripalvelujen toiminnot ovat peruskulttuurityö sekä Taidekeskus Harri. Kirjastopalveluiden yksiköt ovat Alavuden pääkirjasto, Töysän kirjasto ja kirjastoauto.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Kulttuuripalveluiden toiminnassa painopisteinä on kulttuurin ja taiteen edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä elinvoiman lisääminen.

Kirjaston toiminnassa painopisteinä ovat lakisääteisten toimintojen turvaaminen, nuorten lukemaan innostaminen ja erityisryhmien huomioiminen toiminnassa. Uudistetun Elinvoimaohjelman huomioiminen jokapäiväisessä työssä koko organisaatiossa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tulevina vuosina on odotettavissa taloudellisten resurssien voimakasta heikentymistä. Lakisääteinen toiminta on jatkossa pyrittävä turvaamaan tästä huolimatta. Tulevina vuosina on pyrittävä kehittämään uusia toimintatapoja ja toisaalta totuttava aiempaa alhaisempaan palveluiden tasoon.

Riskit/Riskienhallinta:

Kirjaston osalta suurimmat riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen, osaamisen ylläpitämiseen ja toisaalta kokoelman ajantasaisuuden ylläpitämiseen. Riskit pystytään minimoimaan huolehtimalla riittävästä henkilöstöstä, riittävästä koulutuksesta ja riittävästä hankintamäärärahoista, jotta saadaan pidettyä kokoelma ajantasaisena.

Kulttuuripalveluiden suurimpiin riskeihin kuuluvat niukat henkilöresurssit. Laaja-alainen kulttuurikenttä tuo myös monenlaista haastetta. Vuositasolla tulee pohtia kulttuuripalvelujen tarjonta lain vaateiden edellyttämällä tasolla.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	34	24	29	29	29
Myyntituotot	6	7	7	7	7
Maksutuotot	23	10	10	10	10
Tuet ja avustukset			2	2	2
Muut toimintatuotot	5	7	11	11	11
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 897	- 884	- 852	- 874	- 886
Henkilöstökulut	- 454	- 413	- 428	- 442	- 448
Palvelujen ostot	- 110	- 112	- 103	- 104	- 106
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 200	- 212	- 191	- 195	- 198
Avustukset	- 22	- 23	- 18	- 20	- 20
Muut toimintakulut	- 112	- 124	- 112	- 113	- 114
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 862	- 861	- 823	- 845	- 857

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen Kaupungin näkyvyyden lisääminen	Järjestää matalan kynnyksen tapahtumia kaiken ikäisille. Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen. Kotiseututyö ja sen tukeminen.	Kävijämäärä ja saatu palaute
Lakisääteisten palveluiden turvaaminen	Pyritään kehittämään uusia toimintatapoja palvelutason turvaamiseksi niukemmilla resursseilla.	Henkilötyövuodet (asukasluku/1000) Taloudellisuus (henkilöstökulu+ kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit + kokonaislainaus)
Toistuvat ja monialaiset kulttuuritapahtumat	Kulttuuriohjelman mukaisesti muutama suurempi toistuva päätapahtuma vuodessa ja lisäksi pienempiä tapahtumia tukemaan monipulista tapahtumatarjontaa	Kävijämäärät ja saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Erityisryhmien huomioiminen toiminnassa	Kehitetään kirjaston seniorityötä muun muassa kotipalvelua markkinoimalla. Tuetaan vieraskielisten kotouttamista aineistohankinnoin	Vieraskielisten aineistojen hankintalukumäärä
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen	Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen.	Harrastajamäärät ja saatu palaute.

Vahva ja aktiivinen yhdistys- ja harrastustoimijakenttä	Uusitun kulttuuriohjelman mukaisesti kaupunki tarjoaa esiintymismahdollisuuksia harrastajaryhmille sekä tuottaa esityksiä kuntalaisille	Järjestöaktiivisuuden säilyttäminen kunnassa
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten lukemaan innostaminen	Osallistutaan yhteisiin, nuorten lukemista tukeviin hankkeisiin, pyritään vakiinnuttamaan koulujen kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä.	Monipuoliset lukutaidot: tapahtumiin osallistujien määrä Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä Lasten- ja nuortenaineistojen lainamäärät
Taideopetuksen järjestäminen	Kaupungin rahoitus ja tuki musiikki, taide- ja käsityöalojen opetuksen tukemiseksi.	Vauvasta vaariin ikäluokkien onnistumien itse opetellen ja tehden
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Saavutettavuuden parantaminen		Kävijämäärät omatoimiajalla sunnuntain keskiarvo
Kestävän kehityksen tukeminen	Osallistutaan Eepos-alueen yhteiseen kestävän kehityksen hankkeeseen. Kehitetään uusia käytäntöjä tukemaan kestävää kehitystä.	Lainaus/kokoelmat

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Kokonaislainaus	166 000	175 000	175 000
Kirjastokäynnit	112 000	99 000	115 000
Lainaaajia/asukasluku	29	32	30
Suoritteiden hinta			
Aineistokulut/asukasluku	14,47	14,35	14,25
E-aineistokulut/asukasluku	0,8	0,75	1
Toimintakulut/lainaus	3,95	3,8	3,8
Taloudellisuus (henkilöstökulut+kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)	2,24	2,15	2,1
Suoritteiden määrä			
Taidekeskus Harri avoinna (kk)	6	6	6
Aineistojen hankinta kpl/ (asukasluku/1000)	636	605	610
Kokonaislainaus/asukasluku	14,8	15,5	14,9
Kirjastokäyntien määrä/asukas	10	8,7	9

3.3 Sivistyspalvelut

Kouluhallinto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Sivistyspalveluiden hallinto vastaa sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluu yleishallinto, aamu- ja ilta- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, lukiokoulutus, kansalaisopiston opetus ja nuorisopalvelut. Yleisenä tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa kuntalaisille ajanmukaiset sivistyspalvelut. Tavoitteena on asukkaiden opetuksen, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen. Sivistyspalvelujen hallinto seuraa taloutta suunnitelmallisesti ja antaa avaimet laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja hyvinvoinnin toteuttamiseen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hallinnolliset palvelut esi- ja perusopetukselle, varhaiskasvatukselle, lukiolle, kansalaisopistolle ja nuorisopalveluille. Musiikkiopiston ja käsityötaiteen perusopetuksen maksuosuudet.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Palveluiden tehostamisen suunnittelu ja toimien arviointi.

Opiskeluhuollon toiminnan kehittäminen ja yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kouluverkon muutokset kouluverkkopäätösten mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkastelu lapsimäärän muutosten mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Pätevän henkilökunnan saatavuus.

Talouden yllättävät vaihtelut.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2				
Myyntituotot	2				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 303	- 294	- 293	- 300	- 304
Henkilöstökulut	- 164	- 151	- 149	- 154	- 156
Palvelujen ostot	- 98	- 104	- 101	- 102	- 104
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 5	- 3	- 3	- 3	- 3
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 36	- 36	- 40	- 41	- 41
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 301	- 294	- 293	- 300	- 304

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innokas ja aktiivinen henkilöstö	Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä.	Henkilöstön pysyvyys ja täydennyskoulutukset
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstön hyvinvointi	Varhaisen puuttumisen malli	Poissaolot, puheeksiotot, kehityskeskustelut
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimivat palvelut	Palveluiden kehittäminen ja arviointi	Asiakaskyselyt, palvelunkäyttäjämäärien seuranta
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva kouluverkko	Riittävät resurssit	Kuntatalous

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Suoritteiden määrä			
Sivistyslautakunnan kokoukset	8	6	6
Sivistyslautakunnan päätösten määrä	41	35	35

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatus ja esiopetus edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lapsen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Varhaiskasvatuksen hallinto, Varhaiskasvatuksen erityisopetus, Päiväkodit, Ryhmikset, Perhepäivähoito

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Toiminnan painopisteenä tulevassa talousarviossa on laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen kustannustehokkaasti. Henkilökunnan toiminnan tehostaminen, eli mikäli omassa yksikössä on suhdeluvuissa väljyyttä, voidaan siirtää tarpeen tullen toiseen yksikköön sijaiseksi.

Tervanallen laajennuksen myötä toimintaa tehostamalla ja uudelleen järjestelemällä hallinnosta jäi yksi aluepäällikkö pois ja kenttätöystä kaksi kasvattajaa.

Positiivinen pedagogiikka- Huomaa hyvä on varhaiskasvatuksen toiminnan painopisteenä. Jatketaan henkilökunnan kouluttamista Ihmeelliset vuodet- toimintamenetelmään, jossa korostuu vahvasti positiivisuuden kautta toimiminen eri tilanteissa. Uutta, kolmiportaisen tuen toimintamallia viedään kentälle. Lisäksi oppimisen tuen opas on tehty yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.

Alavuden varhaiskasvatuksen ja Jyväskylän yliopiston yhteistyö jatkuu keväälle 2024, jolloin kasvatustieteiden perusopinnot opiskelleet valmistuvat. Jyväskylän yliopiston kanssa yhteistyön jatkamisesta neuvotellaan alkuvuodesta.

Varhaiskasvatus on saanut rahoitusta useasta eri hankkeesta. Hankerahoilla on pystytty palkkaamaan kentälle työntekijöitä toteuttamaan yhdenvertaista ja tasapuolista varhaiskasvatusta. Tämän avulla pyrimme parantamaan laadukasta varhaiskasvatusta. Huoltajille tehdyn laatukyselyn pohjalta he ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toimintaan. Tavoitteena on edelleen järjestää muun muassa matalan kynnyksen liikunnallisia ja maksuttomia tapahtumia yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Perheet ovat olleet erittäin tyytyjäisiä tapahtumista ja osallistumisprosentti on ollut hyvä.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tällä hetkellä kaupungin varhaiskasvatuspaikat ovat täynnä. Syntyvyyden laskiessa tuleville vuosille tehdään alustavaa suunnitelmaa lakkautettavista yksiköistä.

Riskit/Riskienhallinta:

Pätevien opettajien saaminen on vaikeaa.

Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja pätevien sijaisten saaminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	600	686	603	610	616
Myyntituotot	2				
Maksutuotot	367	367	278	281	284
Tuet ja avustukset	230	319	325	329	332
Muut toimintatuotot	1				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 6 567	- 6 941	- 7 245	- 7 416	- 7 520
Henkilöstökulut	- 4 819	- 5 003	- 5 416	- 5 577	- 5 659
Palvelujen ostot	- 832	- 1 005	- 946	- 956	- 966
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 97	- 106	- 70	- 70	- 71
Avustukset	- 502	- 500	- 426	- 422	- 428
Muut toimintakulut	- 317	- 327	- 387	- 392	- 396
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 5 967	- 6 255	- 6 642	- 6 806	- 6 904

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti	Henkilökunnan tehokas käyttö sekä lasten järkevä sijoittelu	Varhaiskasvatuksen käyttöprosentti 80%
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukasta varhaiskasvatusta	Osaava henkilökunta. Lämmin ilmapiiri.	Hyvinvoivat lapset ja tyytyväiset perheet Asiakastyytyväisyyskyselyn vastausprosentti 70% ja perheet olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä palveluihin.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista laadukasta varhaiskasvatusta	Varhaiskasvatuksen uuden lain mukaista toimintaa ja sen ajatusmallin syventämistä. Vasu-koulutukset henkilökunnalle.	Kaikille lapsille laadittu vasu ja esioppilaille oppimissuunnitelma

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva varhaiskasvatus Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja	Riittävä rahoitus	Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti Varhaiskasvatuspaikat ja henkilöstömitoitus järjestetty lain asettamien vaatimusten mukaan

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Lasten kotihoidontukea saaneet perheet	119	110	105
Lasten kotihoidontuki/€/kk/ruokakunta	360	350	360
Suoritteiden hinta			
Kokopäivä	60	58	60
Suoritteiden määrä			
Läsnäolopäivät	78 000	68 000	69 000

Peruskoulut

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kasvatus- ja opetustyömme rakentuu yhtenäiselle perusopetukselle palvelen laaja-alaista opetus- ja kasvatustehtävää aina esiopetuksesta 9. luokkaan. Perusopetuksen palvelualueeseen kuuluu myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Perusopetuksen tehtävänä on antaa elämässä tarpeelliset hyvät perustiedot ja taidot, edistää tasa-arvoa ja elinikäistä oppimista sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyötahojen kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä ja toisista ihmisestä ja ympäristöstä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Alavudella toimii kahdeksan alakoulua ja kaksi yläkoulua. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla erikseen määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi lastensuojeluyksikkö Vaahteramäessä toimii yksi Alavuden yläkoulun joustavan perusopetuksen luokka. Kouluille on saatu myös hankerahaa.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Perusopetuksen johtamisjärjestelmää kehitetään mm. pilotoimalla aluekoulunjohtajamallia sekä lisäämällä yhteistyötä yläkoulujen kesken. Aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteita tarkastellaan uuden toimintakauden alusta lähtien linjaamalla ryhmien perustamisrajoista, aukioloajoista ja maksuista. Toimintaa kehitetään hankkeiden kautta kuten erityisesti yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishankkeen, mutta myös tasa-arvohankkeen, maahanmuuttotustaisten nuorten opetuksen kehittämishankkeen, Alavus harrastaa -hankkeen, kerhotoiminnan kehittämishankkeen sekä TVT-strategia -hankkeen kautta. Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus on perusopetuksessa tärkeää. Panostamme henkilökunnan koulutuksiin mm. yhteisissä veso-koulutuksissa sekä Osaaja-verkoston kautta, jossa ovat mukana kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kouluverkkopäätöksen mukaiset mahdolliset muutokset

Riskit/Riskienhallinta:

Osaavan henkilöstön säilyttäminen.

Tasapuolisuuden säilyminen eri koulujen opetuksessa.

Laadukkaan perusopetuksen takaaminen haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	661	671	710	717	725
Myyntituotot	281	350	365	369	372
Maksutuotot	90	80	100	101	102
Tuet ja avustukset	274	230	230	232	235
Muut toimintatuotot	16	11	15	15	15
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 12 649	- 13 039	- 13 243	- 13 486	- 13 675
Henkilöstökulut	- 8 357	- 8 475	- 8 598	- 8 773	- 8 904
Palvelujen ostot	- 3 068	- 3 213	- 3 154	- 3 203	- 3 244
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 383	- 418	- 418	- 425	- 431
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 841	- 933	- 1 073	- 1 085	- 1 096
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 11 988	- 12 368	- 12 533	- 12 769	- 12 951

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas perusopetus	Riittävä tuki, myönteinen opiskeluilmapiiri, opiskeluhuollon kehittäminen	Poissaolojen seuranta, kouluviihtyvyyys
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin edistäminen	Oppilaiden hyvinvoinnin seuranta, arviointi sekä tavoitetta tukeva hanketyö	Kouluterveyskyselyt, hyvinvointikyselyt, tasa-arvokyselyt, raportit
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Oppilaat saavat opetussuunnitelman mukaista opetusta	Riittävä tuntiresurssi, pätevä opetus, laadukasta opetusta tukeva hanketyö	Tuntimäärä/oppilas, hanketyöllä saadut tulokset
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvin toimivat koulut	Johtamisen kehittäminen, työhyvinvointiin panostaminen	koulutukset, työtyytyväisyys, kehityskeskustelut

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Suoritteiden hinta			
Hinta € / oppilas	9 358	9 546	9 923
Suoritteiden määrä			
Oppilasmäärä	1 281	1 283	1 236

Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: lukion rehtori ja nuorisotyön koordinaattori

Palvelusuunnitelma:

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen joka koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista sekä tahdosta. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että lukion päättövaiheessa opiskelija on hankkinut riittävät valmiudet tulevaa varten niin jatko-opintoihin kuin työelämään.

Nuorisopalvelujen perustehtävänä on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lukio, Ammattiopetus, Nuorisopalvelut

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Lukion laatustrategiahankkeen loppuun vieminen ja uuden opetussuunnitelman toteuttaminen.

Nuorisopalvelujen painopistealueena on nuorisotyön, koulun ja kodin yhteistyön vahvistaminen ja kehittäminen.

Matalan kynnyksen monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet.

Osallistumisen, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden edistäminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Lukion opiskelijamäärä pyritään pitämään samalla tasolla kuin nyt. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee lukiokoulutuksen rahoitusuudistusta, mutta sen tarkka ajankohta ei ole vielä tiedossa. Ennakkotietojen pohjalta sillä ei ole merkittävää vaikutusta lukiomme rahoitukseen.

Nuorisotilojen tilaratkaisut edellyttävät toimenpiteitä lähivuosina.

Riskit/Riskienhallinta:

Nuorisopalvelujen riskit ja riskien hallinta

Yllättävä/ äkillinen häiriö nuorisotiloilla, nuorisotilojen välittömässä läheisyydessä tai tapahtumissa.

Riskin hallinta: Häiriötilanteiden ennalta läpikäyminen ja niiden toimintaohjeiden kertaus säännöllisesti.

Riittävä määrä henkilökuntaa. Turvallinen ympäristö nuorille sekä henkilökunnalle.

Lukion riskit ja riskien hallinta:

Tiukan talouden vaikutus toteutettavaan opetustarjontaan. Kokonaisvaltainen näkemys toteutettavista kursseista.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	63	29	35	35	36
Myyntituotot	1	1	1	1	1
Maksutuotot	7	12	11	11	11
Tuet ja avustukset	45	4	10	10	10
Muut toimintatuotot	10	12	14	14	14
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 592	- 1 687	- 1 651	- 1 696	- 1 719
Henkilöstökulut	- 1 064	- 1 130	- 1 111	- 1 145	- 1 163
Palvelujen ostot	- 193	- 193	- 189	- 192	- 193
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 91	- 86	- 81	- 82	- 83
Avustukset	- 32	- 33	- 26	- 30	- 30
Muut toimintakulut	- 211	- 247	- 244	- 247	- 250
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 529	- 1 658	- 1 616	- 1 661	- 1 683

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Lukio: Tarjota laadukasta toisen asteen koulutusta.</p> <p>Nuorisopalvelut: Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen yhdenvertaisesti.</p>	<p>Lukio: Lukiossa kattava kurssitarjonta</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuusto, nuorisotilojen toimikunnat ja nuorten kuuleminen.</p>	<p>Lukio: Toteutettujen kurssien määrä</p> <p>Nuorisopalvelut: Järjestetyt aktiviteetit. Aloitteet ja lausunnot</p>
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Lukio: Viihtyisä oppimisympäristö</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen edistämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa harrastus sekä muussa toiminnassa.</p>	<p>Lukio: Positiivisen ja innostavan opiskeluilmapiiirin luominen yhdessä kaikkien oppilaitoksen toimijoiden kanssa.</p> <p>Nuorisopalvelut: Nuorisotilatoiminta, kerhot, leirit, retket, harrastemahdollisuudet, tapahtumat, ehkäisevä päihdetyö, kansainvälinen toiminta, nuorisotyö kouluissa, sosiaalinen media, digitaalinen ja verkkonuorisotyö sekä monialainen ja seutukunnallinen yhteistyö.</p>	<p>Lukio: Itsearviointikyselyn opiskelijapalaute</p> <p>Nuorisopalvelut: Kävijämäärät sekä järjestetyn toiminnan määrä.</p>

Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset yli valtakunnallisen keskiarvon. Nuorisopalvelut: Yhteisöllisyyden tukeminen sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppiminen.	Lukio: Kattava kurssitarjonta, laadukas opetus Nuorisopalvelut: Nuorisotyö kouluissa, tieto- ja neuvontapalvelut, kansainvälinen toiminta sekä ohjaamo.	Nuorisopalvelut: Koulunuorisotyön kehittäminen ja osallistujat Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen Nuorisopalvelut: Ammattitaitoinen osaava työssään viihtyvä henkilökunta.	Lukio: Henkilöstön koulutusmahdollisuudet Nuorisopalvelut: Säännölliset palaverit, koulutukset, kehityskeskustelut sekä työnohjaus.	Lukio: Kehityskeskustelut ja kaupungin ajoittain toteuttamat työhyvinvointikyselyt Nuorisopalvelut: Palautteen kerääminen työntekijöiltä ja nuorilta.

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja leirit/ vrk	150	220	80
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja -leirit/kävijämäärä	2 200	3 400	1 100
Suoritteiden määrä			
Opiskelijämäärä, lukio	189	190	183
Nuorisotilat Lymy, Pikku-Lymy, Tuuri ja Kaktus (Tuurin ja Kaktuksen toiminta lopetettu kevään 2023 jälkeen)/avoinna vrk	330	350	220
Nuorisotilat Lymy, Pikku-Lymy, Tuuri ja Kaktus (Tuurin ja Kaktuksen toiminta lopetettu kevään 2023 jälkeen)/kävijämäärä	9 000	12 000	16 000
Leirikeskus Vetämajärvi/käyttöpäivät	155	200	200

Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Palvelusuunnitelma:

Lakeudenportin kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille yleissivistävää koulutusta. Monipuolinen opetustarjonta (erilaiset kurssit, luennot, tilauskoulutus) antaa eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kannustaa elinikäiseen oppimiseen. Opistossa annetaan kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lakeudenportin kansalaisopiston toiminta alueeseen kuuluvat Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen kunta.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Monipuolinen kurssitarjonta, jonka painopistealueisiin kuuluvat terveyttä ylläpitävät ja edistävät kurssit sekä käden taidot ja luova toiminta. Painopistealueisiin kuuluvat myös kuvataiteen perusopetuksen kehittäminen, digitaitoja lisäävä koulutus sekä etäopetuksen kehittäminen. Vuosi 2024 on Lakeudenportin kansalaisopiston 60-vuotisjuhlavuosi, joten siihen liittyviä tapahtumia järjestetään pitkin vuotta.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Kursseja jää toteutumatta. Yritetään löytää mielenkiintoisia sisältöjä ja panostetaan tiedottamiseen ja markkinointiin.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	303	367	324	327	330
Myyntituotot	152	165	150	152	153
Maksutuotot	143	198	170	172	173
Tuet ja avustukset	8	4	4	4	4
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 979	- 972	- 934	- 958	- 972
Henkilöstökulut	- 714	- 692	- 674	- 694	- 704
Palvelujen ostot	- 149	- 148	- 133	- 135	- 137
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 20	- 16	- 13	- 13	- 14
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 96	- 117	- 114	- 116	- 117
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 676	- 605	- 610	- 631	- 642

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innostaa toiminta-alueen asukkaita itsensä kehittämiseen, osallistumiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	Monipuolisen kurssitarjonnan ylläpitäminen ja harrastus- sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös kylille keskustaajamien ulkopuolelle.	Kurssien sisällöstä ja toteutuksesta saatu palaute.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ylläpidetään ja edistetään asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.	Järjestetään monipuolisia fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä kursseja.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kysynnän mukaisen opetuksen sekä ammattitaitoa ja osallistumismahdollisuuksia parantavan koulutuksen tarjonta.	Valmius kurssien ja opintojen, esimerkiksi hygieniapassin ja anniskelupassin nopeaan suorittamiseen.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen toimivuuden parantaminen.	Järjestetään kursseja ja koulutustilaisuuksia yhteistyössä esimerkiksi kirjaston, lukion, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Tarjotaan asukkaiden toiveiden mukaisia kursseja.	Opintojen ja kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Koulutuksen määrä	523	580	480
Koulutukseen osallistuneet	5 635	7 700	6 700
Suoritteiden hinta			
Toimintakate / opetustunti	59	48	48
Suoritteiden määrä			
Toteutuneet oppitunnit	11 127	13 800	12 800

3.4 Tekniset palvelut

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja hankkii tehokkaasti ja taloudellisesti palveluja teknisten palvelujen toiminnoille sekä tarvittaessa muille palvelualueille, päättäjille ja kaupunkilaisille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	23	25	25	25	26
Myyntituotot	23	25	25	25	26
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 122	- 116	- 115	- 118	- 120
Henkilöstökulut	- 107	- 99	- 98	- 100	- 102
Palvelujen ostot	- 6	- 10	- 10	- 10	- 10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 8	- 8	- 7	- 8	- 8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 99	- 91	- 90	- 93	- 94

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Sidosryhmien joustava ja luotettava palvelu	Asioiden käsittely viivytyksettä	Annettu aikataulu
Osaava ja yhteistyökykyinen henkilöstö	Uuden teknologian hyödyntäminen	Osaamisen vahvistaminen

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö: kunnallistekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut siten että Alavuden vahvuutena on palvelukykyinen ja toimiva liikenneverkosto ja kaupunkikuva. Miellyttävät puistot ja virkistysalueet.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kunnallistekniikka, viher- ja virkistysalueet, kaava- ja yksityistiet.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Kaavateillä: Kaavateiden korjauksia ja uusien teiden rakentamista jatketaan, arvioidun kiireellisyyden mukaan.

Yksityisteillä: Rumpujen korjauksia, ojitusta ja perusparannusta suunnitelluille kohteille.

Pyritään ylläpitämään alueiden hoito- ja kunnossapitotaso riittävänä.

Viher- ja virkistysalueilla: Alueiden (puistot, leikkikentät ja virkistysalueet) kunnossapito.

Toimivat sekä turvalliset puistot ja virkistysalueet.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tieverkoston alueella hoitotaso määrittyy hyväksytyin määrärahan mukaisesti.

Teiden hoitokustannukset kilometriä kohti ovat kohonneet energian hinnan ja sitä kautta palvelujen hinnan kohoamisen vuoksi.

Korjausinvestointikohteiden määrärahojen väheneminen lisää olemassaolevien kohteiden korjausvelkaa.

Riskit/Riskienhallinta:

Infran hoito- ja rakennuskulut mm. sähkö ja polttoaineitten hinnat ovat pysyneet korkeina verrattuna edellisiin vuosiin.

Sähköenergian säästämiseksi katu- ja puistovalaistusta on korjattu energiaa säästäväillä valaisimilla, ohjauksella ja aikataulutuksella.

Saneerattavissa kohteissa materiaalikuljetuksia pyritään vähentämään kierrättämällä kohteissa olemassaolevia vanhoja maarakennusmateriaaleja.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	405	320	202	204	206
Myyntituotot	324	274	156	157	159
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	81	46	46	47	47
Muut toimintatuotot	- 1				
Valmistus omaan käyttöön	41	84	54	55	55
TOIMINTAKULUT	- 3 614	- 2 276	- 2 177	- 2 328	- 2 361
Henkilöstökulut	- 1 004	- 1 008	- 858	- 883	- 896
Palvelujen ostot	- 2 151	- 807	- 892	- 945	- 958
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 382	- 380	- 341	- 414	- 420
Avustukset	- 38	- 40	- 40	- 40	- 40
Muut toimintakulut	- 39	- 40	- 46	- 46	- 47
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3 168	- 1 872	- 1 921	- 2 069	- 2 100

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Palvelujen ostot	Tärkeimmät hankinnat kilpailutetaan tehokkaasti	Jatkuva budjetin seuraaminen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viihtyisät ja turvalliset lähiliikuntapaikat ja viheralueet	Määräaikaishuollot ja tarkastukset, jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksi kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Motivoitunut ja osaava henkilökunta.	Täydennyskoulutukset ja työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstökyselyt ja kehityskeskustelut
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Liikenne katualueilla ja teillä toimii turvallisesti ja joustavasti.	Määräaikaishuollot, tie- ja katuverkon jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksia kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Aurauskerrat / v (keskimäärin)	33	25	27
Suoritteet			
Hoidettavat tiet km	446	460	450
Avustettavat tiet km	82	95	85
Kaavatiet km	86	93	93
Kevyenliikenteen väylät	33	35	35
Suoritteiden hinta			
Yksityisteiden kunnossapito €/km	1 379	800	640
Yksityistieavustukset €/km	454	420	400

Vesihuoltolaitos

Vastuhenkilö: energia- ja vesihuoltopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtia asiakkaiden viemäriveriesien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Vesilaitos

Viemärlaitos

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia ja täydennysrakentamista jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vedenottamoilla, jätevedenpuhdistamolla ja pumppaamoilla tehdään huoltoja ja saneerauksia suunnitelmien mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Vesijohtoverkoston vuodot sekä putkirikot ja viemäriverkoston tukokset. Vesijohto- ja viemäriverkostojen saneerauksien investointeja tulisi lisätä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 458	2 500	2 512	2 537	2 562
Myyntituotot	2 456	2 498	2 510	2 535	2 560
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	2	2	2	2	2
Valmistus omaan käyttöön	105	60	60	61	61
TOIMINTAKULUT	- 1 200	- 1 200	- 1 318	- 1 349	- 1 369
Henkilöstökulut	- 507	- 517	- 538	- 554	- 562
Palvelujen ostot	- 262	- 270	- 280	- 285	- 289
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 403	- 383	- 471	- 481	- 488
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 27	- 30	- 28	- 29	- 29
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 363	1 360	1 254	1 248	1 254
Poistot	-641	-760	-853	-849	-844
Liikelylijäämä	650	605	401	400	410
Korko	-178	-264	-370	-321	-304
TULOS	474	341	31	79	106
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-2959	-1 358	-550	-430	-730
Investoinnit netto	-2959	-1 358	-550	-430	-730
Lainan lyhennys	-250	-250	-250	-250	-250
Edell. vuosien ylijäämä 31.12.	6719	7 133	7091	7170	7276

Sitovuus valtuustoon nähden lihavoituna. Korko peruspääomalle ja kaupungin lainalle vahvistetaan talousarvion hyväksymisen yhteydessä korkoindikaatiolla 1.10. (3,25%+6kk euribor).

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vedenlaatu täyttää talousvedelle asetetut vaatimukset	Vesinäytteet valvontatutkimusohjeen mukaisesti	Vesinäytteiden tulokset täyttävät talousvedelle asetetut vaatimukset
Vedenjakelun keskeytykset ovat mahdollisimman vähäisiä ja vesi- ja viemäriverkosto toimii mahdollisimman häiriöttömästi	Verkostoa saneerataan suunnitelmien mukaisesti sekä suoritetaan ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa	Jakelukeskeytyksien lukumäärä alle 10 kpl ja niiden kesto aika alle 6 tuntia
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää lupaehdot	Prosessin jatkuva seuranta ja tarvittavat prosessin ajotavan muutokset	Jätevesitarkkailun tulokset täyttävät lupaehdot

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Vesijohtoverkoston pituus km	681	681	681
Viemäriverkoston pituus km	173	173	173
Suoritteiden hinta			
Myyty vesi €/m ³	0,77	0,73	0,85
Myyty jätevesi €/m ³	1,69	1,64	1,93
Puhdistettu jätevesi €/m ³	0,99	0,86	0,95
Suoritteiden määrä			
Laskutettu vesimäärä (1000 m ³)	608	630	600
Laskutettu jätevesimäärä (1000 m ³)	332	340	320
Puhdistettu vesimäärä (1000 m ³)	569	650	650

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin tulostavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien toimitilojen hankinta ja ylläpito. Toiminnassa huomioidaan käyttäjien tarpeet, teknillistaloudelliset tavoitteet sekä viranomaismääräykset. Tilapalvelu vastaa tällä hetkellä 76 kohteen hoidosta ja kunnossapidosta sekä tukee kaupungin muita toimintoja esimerkiksi logistisissa tehtävissä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Isännöinti (6400), Rakennusten kunnossapito (6410)

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Tilapalvelussa pyritään säilyttämään rakennusten kunto hyvänä ennakoimalla tärkeimpiä huoltoja sekä korjauksia.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kaupungin toimitilasuunnitelmien täsmentyessä tarkastellaan myös tilapalveluiden toimintasuunnitelma ja tarve.

Riskit/Riskienhallinta:

Suurimpina riskeinä ovat energian hinnan sekä ylläpitokustannusten nousu tämän hetkisestä maailmantaloudellisesta tilanteesta johtuen. Kustannusten nousua ei pysty etukäteen arvioimaan, joten sitä on vaikea huomioida talousarviossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	4 751	5 338	5 693	5 750	5 807
Myyntituotot	56	90	70	71	71
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	19	10			
Muut toimintatuotot	4 675	5 238	5 623	5 679	5 736
Valmistus omaan käyttöön	44	30	20	20	20
TOIMINTAKULUT	- 5 126	- 5 001	- 4 908	- 5 011	- 5 530
Henkilöstökulut	- 810	- 1 011	- 898	- 924	- 938
Palvelujen ostot	- 1 672	- 1 227	- 1 143	- 1 164	- 1 181
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 009	- 2 086	- 2 200	- 2 243	- 2 276
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 635	- 676	- 667	- 680	- 1 135
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 331	367	805	758	298

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimitilojen käyttöasteen säilyttäminen korkeana	Reagoidaan muutoksiin ja muutetaan tiloja vastaamaan käyttäjien tarpeita	Käyttöaste
Toimitilojen käyttökustannusten taloudellisuus	Tärkeimpien hankintojen tehokas kilpailuttaminen	Hoitokustannus

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Teollisuustiloja vuokrattuna (m2)	11 399	11 146	5 179
Suoritteiden hinta			
Hoitokustannukset €/m2/kk	3,5	3,43	3,6
Suoritteiden määrä			
Isännöinnissä hoidettava pinta-ala (m2)	90 783	90 783	93 703

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuhenkilö: palvelupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Ruokapalvelut tarjoaa päivittäin koulu- ja päiväkotiruoan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakkaille. Siivouspalvelut tarjoaa lähinnä kaupungin kiinteistöihin niiden päätoimintaa tukevaa siivouspalvelua ja huolehtii siivouksellisin keinoin asiakkaiden terveellisestä toimintaympäristöstä ja kiinteistöjen kunnan säilymisestä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Ruokapalvelut (6420) ja siivouspalvelut (6430).

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Talousnäkymien heikentyessä kehitetään keittiöverkostoa kustannustehokkaammaksi. Asiakasyhteistyötä ruokapalvelujen asiakkaiden kanssa lisätään esimerkiksi säännöllisillä asiakatyytyväisyyskyselyillä sekä kehittämällä sisäistä tilausjärjestelmää ja viestintää. Ruokalistasuunnittelussa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon asiakaspalautteet tavoitteena muun muassa ruokahävikin vähentäminen. Siivouskohteiden työmäärämitoituksia aletaan päivittää vanhimmista alkaen vastaamaan paremmin nykyisiä työmenetelmiä, ja mahdollisesti muuttuva työaika hyödynnetään järjestämällä työntekijäkohtaiset työalueet uudestaan. Koska varsinkin äkillisiin, lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut haastava löytää työntekijöitä, sijaiskapasiteettia pyritään kasvattamaan esimerkiksi tehostamalla yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Vuoden 2024 alussa siirtyy kahden pienen kohteen siivousvastuu hyvinvointialueelle. Tämä ja vuoden 2023

aikana tehdyt tilajärjestelyt aiheuttavat muutostarpeita varsinkin keskustan alueen siivousalueisiin.

Jotta keittiötyyppien muuttaminen on mahdollista, tehdään livarin koulun keittiöön tarvittavat muutokset kesällä 2024, mikä mahdollistaa Hakojärven koulun valmistuskeittiön muuttamisen jakelukeittiöksi syksyllä 2024 ja Töysän yläasteen keittiön syksyllä 2025. Syksystä 2024 alkaen on mahdollista muuttaa jakelukeittiöksi vielä Sulkavan koulun keittiö. Keittiötyyppien muuttaminen vapauttaa työaikaa myös siivoukseen, joten kaikkien eläköityvien tilalle ei välttämättä tarvitse palkata uusia työntekijöitä, vaan aluejärjestelyillä kohteet voidaan liittää nykyisiin työalueisiin.

Riskit/Riskienhallinta:

Varsinkin lyhytaikaisten sijaisten saatavuudessa on edelleen haasteita. Laaditaan toimintaohjeistus tilanteisiin, joissa sijaista ei löydy äkillisiin poissaoloihin ja palvelutasoa joudutaan pudottamaan. Väliaikaisista palvelutason muutoksista sovitaan sisäisten asiakkaiden kanssa. Tiivistetään yhteistyötä alan oppilaitosten kanssa ja madalletaan vähemmän koulutettujen henkilöiden kynnystä työssäoppimiseen ja sitä kautta määräaikaisiin työsuhteisiin.

Äkilliset muutokset siivousalueissa ovat haasteellisia varsinkin vakituisten työntekijöiden työaikojen järjestelyn kannalta. Työmäärämitoitusten pitäminen ajan tasalla ja tiivis viestintä siivouspalvelun asiakkaiden kanssa auttaa ennakoimaan muutoksissa ja pitämään työalueet kustannustehokkaina.

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	3 992	2 392	2 474	2 498	2 523
Myyntituotot	3 975	2 392	2 474	2 498	2 523
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	17				
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 3 891	- 2 408	- 2 457	- 2 522	- 2 559
Henkilöstökulut	- 2 603	- 1 698	- 1 756	- 1 807	- 1 834
Palvelujen ostot	- 51	- 37	- 51	- 52	- 53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 029	- 591	- 569	- 580	- 588
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 209	- 82	- 82	- 83	- 83
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	100	- 16	16	- 24	- 35

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden arjen helpottaminen sekä osallistaminen ruokahävikin määrän vähentämisessä ja kouluruoan laadun kehittämisessä.	ResQ Club -sovelluksen testaaminen. Palautteen kerääminen.	ResQ-sovellusta kokeiltu vähintään 5 viikkoa (2 keittiötä).

Laadukas päiväkotij- ja kouluruokailu tukee lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä sekä hyvinvointia. Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokailusuositusta noudattamalla parannetaan kouluviihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä.	Ruokailutilanteen ja -ympäristön kehittäminen yhteistyössä esimerkkiruokailijoiden kanssa.Käytettävän reseptiikan ja ruokalistan jatkuva arviointi ja kehittäminen.	Ravitsemussuositusten (ravitsemuslaadun) toteutuminen. Varhaiskasvatuksen ruokailusuosituksen ja kouluruokailusuosituksen toteutuminen (kasvattajien ja opettajien osallistuminen). Kouluruokaa syövien oppilaiden osuus.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Siivouspalveluhenkilöstön työalueet perustuvat paikkansapitaviin ja päivitettyihin työmäärämitoituksiin.	Siivouksen työmäärämitoitukset päivitetään säännöllisesti vastaamaan nykyhetken tilannetta kohteessa.	Vuonna 2013 tai sitä aiemmin tehdyt työmäärämitoitukset on päivitetty.
Edistetään ympäristömyönteistä ja taloudellista toimintatapaa sisäisissä elintarviketoimituksissa.	Sähköisen PoweResta Ateriatilausjärjestelmän käyttöönotto.PoweResta Ateriatilausjärjestelmän käyttö laajennetaan yli toimialarajojen.	Ateriatilausjärjestelmä käytössä ruokapalvelujen valmistus- ja jakelukeittiöissä. Ateriatilausjärjestelmän käytön laajentaminen kaikkiin varhaiskasvatuksen ryhmiin.
Ruokahävikin määrää vähennetään Alavuden kaupungin suurimmassa valmistuskeittiössä.	Hävikin määrän vähentäminen ruokalistasuunnittelulla ja asiakkaiden kannustinjärjestelmällä.	Lautashävikin määrä, Kouluravintola Rosmariini (kg/5 viikon kiertävä ruokalista)

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Valmistettuja ateriasuoritteita/pv	2 299	1 380	1 394
Suoritteiden hinta			
Ateriasuoritteen hinta	3,39	2,77	2,79
Siivouksen hinta €/m2/kk	1,79	1,91	2
Suoritteiden määrä			
Valmistettuja ateriasuoritteita / v.	838 986	503 770	508 848
Siivottava pinta-ala m2	53 437	53 657	43 824

TALOUS (1 000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	546	390	499	352	355
Myyntituotot	7	10	9	9	9
Maksutuotot	112	107	122	123	125
Tuet ja avustukset	8	4	3	3	3
Muut toimintatuotot	419	270	365	216	218
Valmistus omaan käyttöön	62	59			
TOIMINTAKULUT	- 661	- 684	- 618	- 594	- 602
Henkilöstökulut	- 439	- 457	- 399	- 411	- 417
Palvelujen ostot	- 157	- 183	- 180	- 142	- 144
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3	- 8	- 6	- 7	- 7
Avustukset	- 6	- 6	- 6	- 6	- 6
Muut toimintakulut	- 56	- 30	- 27	- 28	- 28
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 53	- 235	- 120	- 242	- 247

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Rakennuslupien sujuva käsittely	90 % rakennusluvista käsitellään tavoitteen mukaisessa aikataulussa	Kahden kuukauden sisällä hakemuksesta lainvoiman saavat rakennusluvut %
Erityyppisiä ja eri käyttötarkoitusta palvelevia tontteja tarjolla riittävästi	Riittävä raakamaan hankkiminen ajoissa kaavoitettavaksi rakentamisen tarpeisiin. Maapoliittisen ohjelman toimeenpano	Myytäviiä tontteja kolmen vuoden varanto
Palvelukorttelin ja keskusta-alueen rakentaminen	Toimitetaan tarvittavat mittaukset, selvitykset ja muut aineistot viivytyksettä tilaajalle	Sujuva ja joustava yhteistyö palvelukorttelin rakentumisen mahdollistavien eri toimijoiden kanssa
Alavudenjärven ranta-alueiden osayleiskaavan laatiminen	Käynnistetään yleiskaavan laatiminen	Kaavaluonnos nähtävillä vuoden aikana
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset asumis- ja harrastusmahdollisuudet sekä toimiva kaupunkiympäristö	Mahdollistavalla kaavoituksella luodaan toimivan ja viihtyisän ympäristön perusteet	Sujuva ja vuorovaikutteinen yleis- ja asemakaavoitus
Vesistö- ja ympäristöhankkeiden käynnistäminen ja toteutus	Käynnistetään vesistöjen kunnostushankkeita yhteistyössä ELY-keskuksen ja 3. sektorin toimijoiden kanssa	Vähintään kaksi vireillä/käynnissä olevaa ympäristöhanketta vuosittain

Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen kuntalaisille	Sähköistetään lupa-aineistoa ja lisätään sähköisiä palveluja	Digitoidaan vähintään 200 lupa-asiakirjaa sähköiseen pysyväisarkistoon. Rakennetaan sähköinen palvelu tonttivarauksiin sekä maanvuokrasopimusten käsittelyyn.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyyden turvaaminen	Mahdollistetaan riittävä työtehtäväkohtainen koulutus sekä työhyvinvointi	Jokaisen kanssa käydään kehittämiskeskustelu vähintään kerran vuodessa
Kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen	Säädetään tuotettavien palvelujen laajuutta sekä oman/ostettavan työn osuutta	Toimitaan talousarvion mukaisesti turvaten kestävää kuntataloutta
Rakennusrekisterin ajantasaistaminen	Käynnistetään rakennusrekisterin laadunparannus	Kiinteistöverotuottojen vuosittainen kasvu

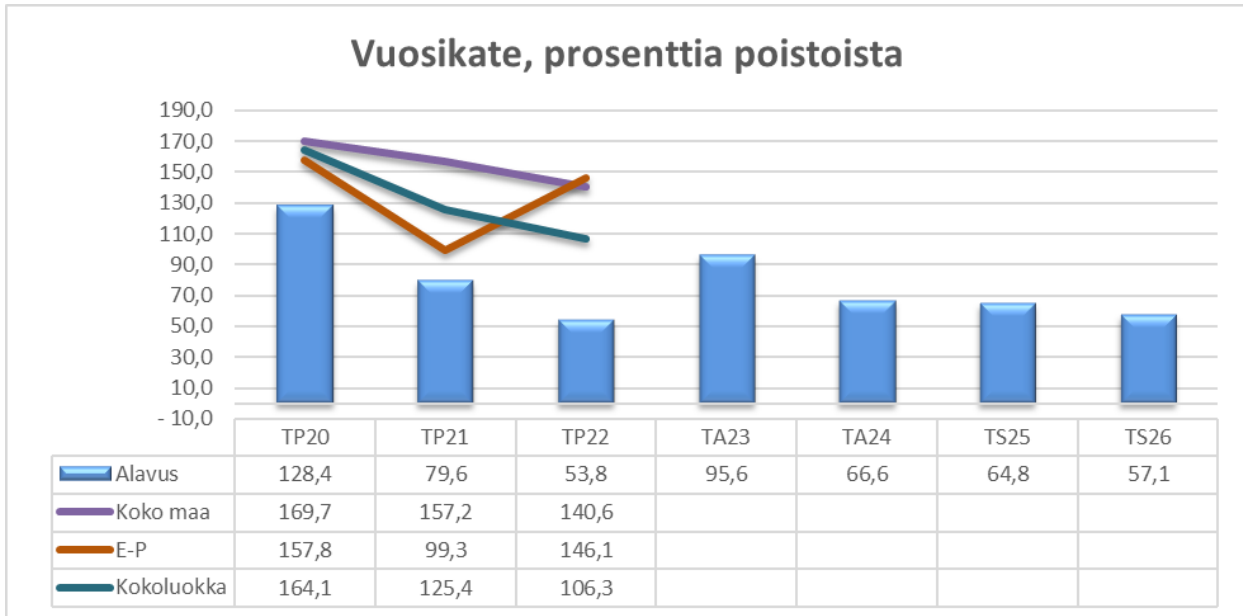
Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Ympäristölautakunnan kokouksia	6	8	8
Suoritteiden hinta			
Maakaupat, €/kpl	364	351	362
Asemakaavaluonnos, €/ha	1 906	1 749	2 022
Rakennusluvut, €/kpl	406	392	381
Suoritteiden määrä			
Maakaupat kpl	19	20	20
Asemakaavaluonnos ha	5	15	15
Rakennusluvut kpl	300	275	300

4. Tuloslaskelmaosa

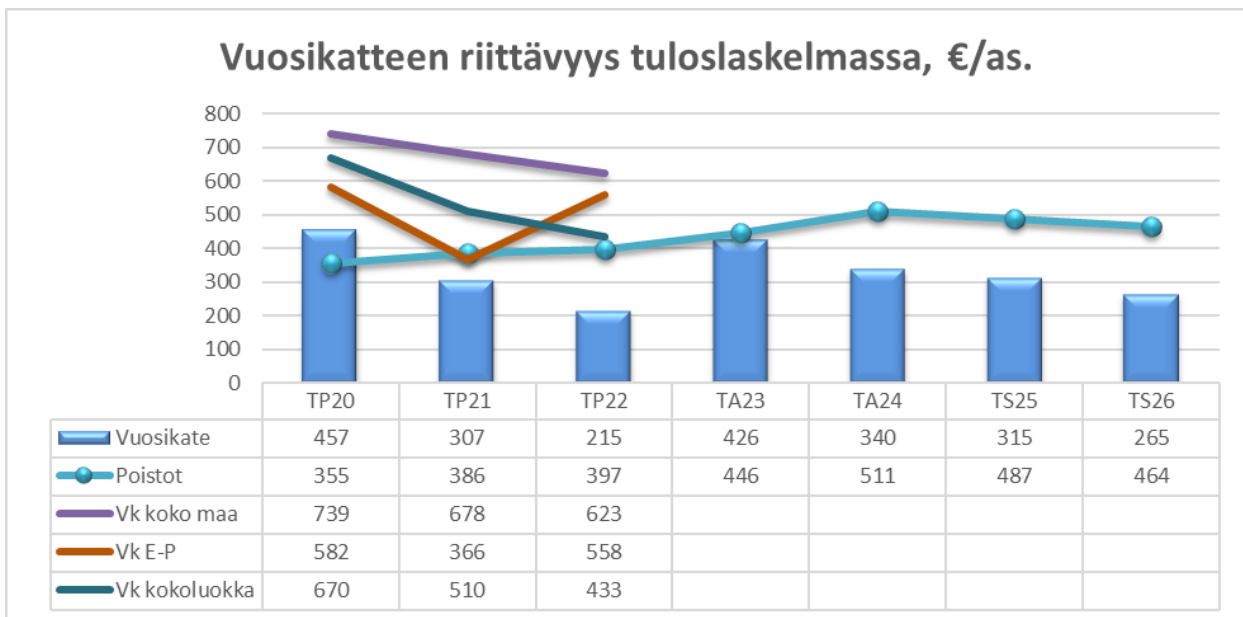
Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosaikuteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu palvelualuekohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjetissa. Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -kulut, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot. Mainittujen erien sitovuuteen sovelletaan samoja perusteita kuin käyttötalousosan ja investointiosan tuloarvioissa ja määrärahoissa. Tuloarvioiden alittuminen ja määrärahojen ylittyminen on käsiteltävä talousarviomuutoksena valtuustossa.

TALOUS (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	TA 24/23	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	17 117	13 952	14 488	3,84 %	14 441	14 585
Myyntituotot	7 656	6 306	6 333	0,43 %	6 396	6 460
Maksutuotot	742	786	696	-11,34 %	704	711
Tuet ja avustukset	2 118	955	1 057	10,64 %	1 027	1 037
Muut toimintatuotot	6 600	5 906	6 402	8,40 %	6 313	6 376
Valmistus omaan käyttöön	257	233	134	-42,44 %	135	137
TOIMINTAKULUT	- 96 942	- 42 917	- 43 477	1,31 %	- 45 514	- 46 602
Henkilöstökulut	- 23 603	- 23 856	- 24 319	1,94 %	- 24 811	- 25 179
Palvelujen ostot	- 62 037	- 10 132	- 10 010	-1,21 %	- 11 111	- 11 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 885	- 4 522	- 4 570	1,05 %	- 4 725	- 4 792
Avustukset	- 1 151	- 1 106	- 1 024	-7,39 %	- 1 265	- 1 282
Muut toimintakulut	- 5 265	- 3 300	- 3 555	7,72 %	- 3 602	- 4 089
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 79 568	- 28 732	- 28 855	0,43 %	- 30 938	- 31 880
Verotulot	37 760	21 220	22 449	5,79 %	23 035	23 584
Valtionosuudet	45 139	12 390	10 351	-16,46 %	11 768	11 923
Rahoitustuotot ja -kulut	- 941	- 205	- 219	6,83 %	- 412	- 724
Korkotuotot	277	444	561	26,35 %	496	444
Muut rahoitustuotot	1 049	554	1 299	134,48 %	1 285	885
Korkokulut	- 476	- 1 177	- 1 925	63,55 %	- 2 039	- 1 899
Muut rahoituskulut	- 1 790	- 26	- 154	492,31 %	- 154	- 154
VUOSIKATE	2 389	4 674	3 725	-20,29 %	3 453	2 903
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 440	- 4 890	- 5 590	14,31 %	- 5 330	- 5 085
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 440	- 4 890	- 5 590	14,31 %	- 5 330	- 5 085
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät		- 780		-100,00 %		
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut		- 780		-100,00 %		
TILIKAUDEN TULOS	- 2 051	- 996	- 1 865	87,18 %	- 1 877	- 2 182
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos						
Varausten muutos						
Rahastojen muutos						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	- 2 051	- 996	- 1 865	87,18 %	- 1 877	- 2 182

TULOSLASKEMAN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024		TS 2025	TS 2026
Toimintatulot / Toimintamenot, %	12,1	32,7	33,3		31,8	31,4
Vuosikate / Poistot, %	53,8	95,6	66,6		64,8	57,1
Vuosikate, euroa asukasta kohti	213	426	340		315	265
Asukasluku	11 197	10 975	10 950		10 950	10 950

Tunnusluvun ollessa 100 % voidaan tulo-rahoituksen katsoa olevan riittävä tuloslaskelman kannalta. Tämä kuitenkin pätee vain silloin kun poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja talousarviovuonna eikä taloussuunnitelma vuosina.

5. Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointimenona budjetoidaan pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot sekä toimialasijoitukset osakkeiden – ja osuuksien hankintamenoihin. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät on ryhmitelty toimielimittäin. Sitovuustaso valtuustoon nähden on allaolevan taulukon erittely mukainen; investointitulot/investointimenot.

INVESTOINNIT (1000 €)		TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
KAUPUNGINHALLITUS					
Kiinteistöt/maaomaisuus	Tulot	100	100	100	100
	Menot	-100	-100	-100	-100
	Netto	0	0	0	0
	Poistot	0	0	0	0
Irtaimisto					
	Tulot	0	0	0	0
ICT ohjelmistohankinnat	Menot	-50	-50	-50	-50
	Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	Poistot	0	-17	-33	-50
Arvopaperit					
	Tulot	50	0	0	0
asunto-osakkeiden myynti	Menot	-100	-100	-100	-100
po-osuus Ky Kymppi 25, rahoitus.osuudet	Netto	-50	-100	-100	-100
Ei poistoja	Poistot	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ					
	Tulot	150	100	100	100
	Menot	-250	-250	-250	-250
	Netto	-100	-150	-150	-150
	Poistot	0	-17	-33	-50
ELINVOIMALAUTAKUNTA					
Alavuden urheilukenttä	Tulot	0	0	0	0
rajaviivojen maalaus	Menot	-15	0	0	0
	Netto	-15	0	0	0
Tasapoisto 15 vuotta, 7 % (2/3 =>10%)	Poistot	0	-2	-2	-2
Toppilan yritysalueen infokyltit					
	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-15	0	0	0
	Netto	-15	0	0	0
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	Poistot	0	-5	-5	-5
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-30	0	0	0
	Netto	-30	0	0	0
	Poistot	0	-6	-6	-6

INVESTOINNIT (1000 €)		TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Talonrakennus	Tulot	0	0	0	0
peruskorjauksia	Menot	-200	-200	-200	-200
	Netto	-200	-200	-200	-200
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	Poistot	0	-15	-30	-45
Kaupunkikehittäminen					
	Tulot	0	0	0	0
kaavoitus	Menot	-100	0	0	0
	Netto	-100	0	0	0
Tasapoisto 10 vuotta, 10 %	Poistot	0	-10	-10	-10
Aseman päiväkoti					
	Tulot	0	0	0	0
suunnittelu	Menot	0	-1 500	-1 200	0
	Netto	0	-1 500	-1 200	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 %	Poistot	0	0	-75	-135
Aseman kentän huoltorakennus					
	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-100	0	0	0
	Netto	-100	0	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 %	Poistot	0	-5	-5	-5
Alavuden yläkoulun kotitalousluokan pk					
	Tulot	0	0	0	0
	Menot	0	-550	0	0
	Netto	0	-550	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	Poistot	0	0	-41	-41
Tervashovi					
	Tulot	0			
asuntolaosan pesu- ja sos.tilat 200	Menot	-200			
	Netto	-200			
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	Poistot		-15	-15	-15
Luovin päärak. iv-koneen uusinta					
	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-250	0	0	0
	Netto	-250	0	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	Poistot	0	-9	-19	-19
Iivarin koulun keittiön peruskorjaus					
	Tulot	0			0
	Menot	-310			0
	Netto	-310	0	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	Poistot	0	-23	-23	-23
Liikenneväylät					
	Tulot	0	0	0	0
sis. Kuulantien muutokset 1000	Menot	-1 600	-1 000	-1 200	-1 000
	Netto	-1 600	-1 000	-1 200	-1 000
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	Poistot	0	-107	-173	-253
Yksityisteiden peruskunnostukset					
	Tulot	93	45	45	45
Toopakantie pk, Osmantien sillan pk	Menot	-129	-65	-65	-65
	Netto	-36	-20	-20	-20
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	Poistot	0	-2	-4	-5

INVESTOINNIT (1000 €)		TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Ryhmityskaista KT66	Tulot	0	0	0	0
Aholahdentie	Menot	0	-250	0	0
	Netto	0	-250	0	0
-550	Poistot	0	0	-17	-17
Vesihuoltolaitos	Tulot	0	0	0	0
sis. myös keskustan palvelukorttelin vaati	Menot	-550	-330	-330	-330
saneeraustarpeet	Netto	-550	-330	-330	-330
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	Poistot	0	-18	-29	-40
Haja-alueen viemäreitä	Tulot	0	0	0	0
kartoitukset	Menot	0	-100	-100	0
	Netto	0	-100	-100	0
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	Poistot	0	0	-3	-7
Toppilan alueen jäteveden paineviemäri	Tulot	0	0	0	0
varauma	Menot	0	0	-300	0
	Netto	0	0	-300	0
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	Poistot	0	0	0	-10
Konehankinnat	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-50	-50	-50	-50
	Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 5 vuotta, 20 %	Poistot	0	-10	-20	-30
Kiinteistöjen pihojen kunnostuksia	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-50	-50	-50	-50
	Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 15 vuotta, 7 % (1/3=>20%)	Poistot	0	-10	-20	-30
Viherrakentaminen	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-35	-35	-35	-35
	Netto	-35	-35	-35	-35
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	Poistot	0	-2	-5	-7
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Tulot	93	45	45	45
	Menot	-3 574	-4 130	-3 530	-1 730
	Netto	-3 481	-4 085	-3 485	-1 685
	Poistot	0	-212	-474	-676
ALAVUDEN KAUPUNKI YHTEENSÄ					
	Rahoitusosuudet	93	45	45	45
	Myynnit	150	100	100	100
	Tulot	243	145	145	145
	Menot	-3 854	-4 390	-3 790	-1 990
	Netto	-3 611	-4 245	-3 645	-1 845
	Poistot	0	-235	-517	-739

5.1 Investointiosan perustelut

Kaupunginhallitus

Maaomaisuus

Maan ostoon tarkoitettu määräraha on 100 000 €. Tulot 100 000 € saadaan metsän sekä tonttien myynnistä.

Irtaimisto/ict-hankinnat

Ohjelmistojen lisäosioita ja ohjelmien muutoksia uudempiin versioihin 50 000 €.

Arvopaperit

Tuloihin on budjetoitu kaupungin omistaman asunto-osakkeen myynti. Menoihin on budjetoitu Kuntayhtymä Kymppille maksettava pääomaosuus 25 000,- sekä asunto- ja kiinteistösaakeyhtiöille maksettavat rahastoitavat pääomavastikkeet.

Elinvoimalautakunta

Alavuden urheilukenttä

Kentän rajaviivojen uusiminen.

Toppilan yritysalueen infokyltit

Infokylttien pystyttäminen Toppilan yritysalueelle.

Tekninen lautakunta

Talonrakennus

Esitetty määräraha on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin rakennuskiinteistöjen pikaista toimenpidettä vaativiin peruskorjauksiin talousarviovuonna. Tällä hetkellä suurimmat tiedossa olevat kohteet ovat Tuomarilan käyttövesiputkien uusinta ja Tuurin vanhimman koulurakennuksen vesikatteen maalaaminen. Tavoitteena on saada nopeasti hoidettua talousarviovuoden aikana esille tulevat korjaustarpeet ja siten pitää rakennusten käyttöaste hyvänä. Siksi koko määrärahaa ei ole sidottu.

Erillisillä määrärahoilla toteutetaan mm. Luovin IV-koneiden uusiminen ja livarin koulun/päiväkodin keittiön peruskorjaus. Aseman kentän huoltorakennus tehdään valmiiksi. Tervashovin asuntolaosan laajennusosaan on myös varauduttu.

Liikenneväylät

Peruskorjausvuorossa ovat Teollisuustie, Tervasmäentien alkuosa ja Notkotien kunnostus. Kuulantien ja siihen liittyvien kiertoliittymien rakentaminen aloitetaan.

Yksityistiet

Talousarviovuonna 2024 on tarkoitus toteuttaa Osmantien rummun uusiminen ja Toopakantien peruskorjaus.

Viherrakentaminen

Viheralueiden ja puistojen rakentamiseen käytössä oleva määräraha käytetään lähinnä leikkipuistojen saneerauksiin.

Vesihuolto

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia jatketaan saneeraussuunnitelmien mukaisesti eri puolilla verkostoa. Varaudutaan keskustan palvelukorttelin alueen vesi- ja viemärijohtojen siirtämiseen ja saneeraukseen. Uusien vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen on varauduttu sen mukaan, miten uusia katuja rakennetaan tai peruskorjataan sekä uusia liittymiä tarvitaan. Vesihuollon kaukovalvonta-automaatiojärjestelmää uusitaan suunnitelmien mukaisesti.

6. Rahoitusosa

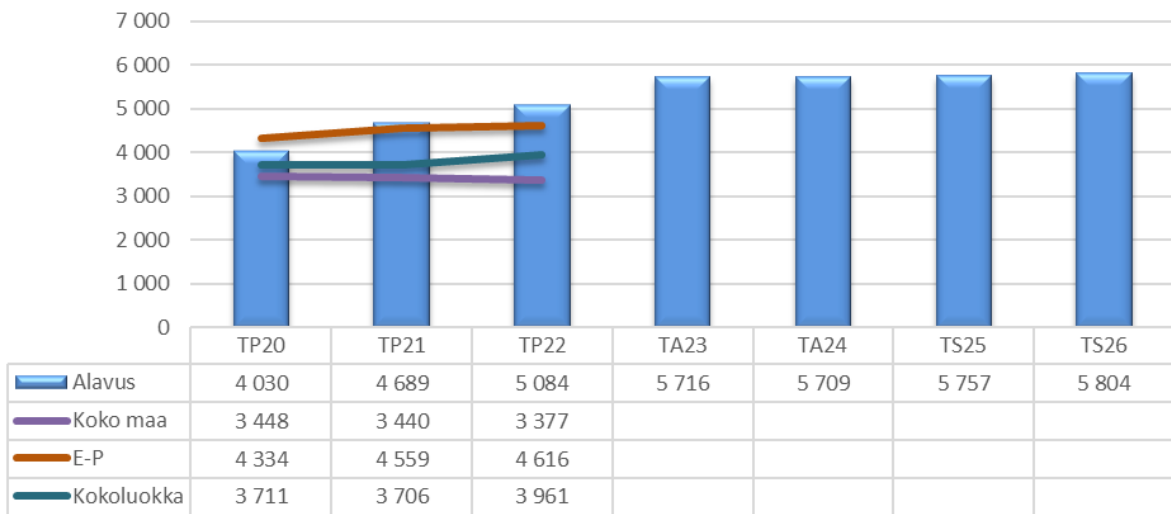
Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulo-rahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Toiminnan rahavirtaan ei sisälly budjetoitavia tuloarvioita ja määrärahoja, vaan kaikki rahavirtaan sisältyvät erät ovat siirtoja tuloslaskelmaosasta.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Mainitut erät siirtyvät talousarvion investointiosasta eikä niihin rahoitusosassa enää osoiteta määrärahaa tai tuloarviota.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Nämä rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia eriteltyinä.

RAHOITUSOSA (1000 €)	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	muutos %	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 389	4 674	3 725	-20,3	3 453	2 903
Satunnaiset erät	0	-780	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjauserät	-263	-150	-250	66,7	-100	-100
Toiminnan rahavirta	2126	3 744	3 475	-7,2	3353	2 803
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-10 030	-14 477	-3 854	-73,4	-4 390	-3 790
Rahoitusosuudet investointimenoihin	441	739	93	-87,4	100	45
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	372	2 197	400	-81,8	200	200
Investointien rahavirta	-9 217	-11 541	-3 361	-70,9	-4 090	-3 545
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 091	-7 797	114	-101,5	-737	-742
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-69	-100	-100	0	-5	-5
Antolainasaamisten vähennykset	318	230	230	0	230	230
Antolainauksen muutokset	249	130	130	0	225	225
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 700	12 500	5 600	-55,2	6 600	6 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 756	-5 258	-5 824	10,8	-6 070	-6 385
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000	0				
Lainakannan muutokset	3 944	7 242	-224	-103,1	530	515
Rahoituksen rahavirta	6 690	7 372	-94	-101,3	755	740
Vaikutus maksuvalmiuteen	-401	-425	20	-104,7	18	-2
Rahan käyttö, 1000 €	-109 300	-62 751	-53 256	-15,1	-55 979	-56 782
Rahan käyttö, muutos-%		-42,6	-15,1		5,1	1,4

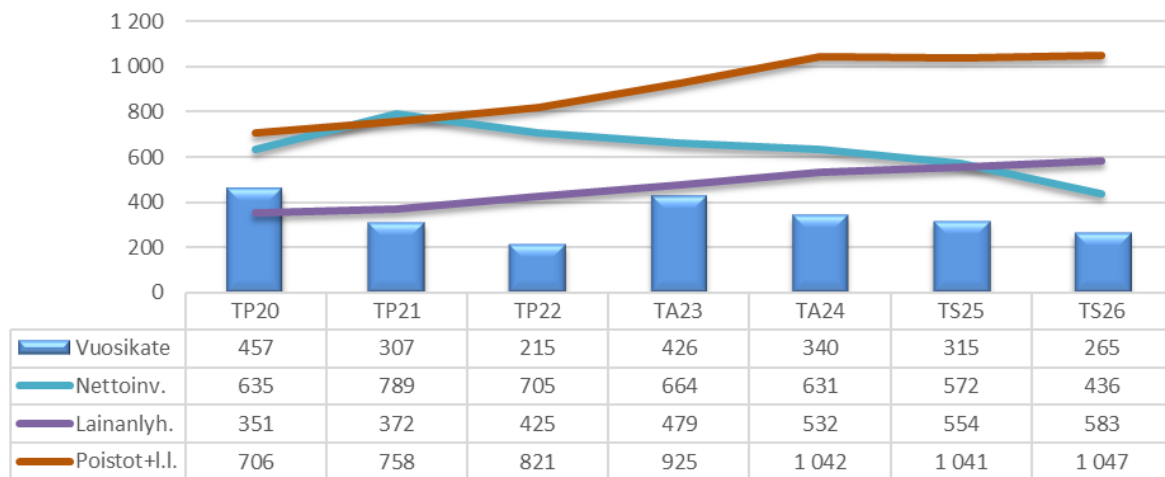
Lainakanta 31.12., euroa asukasta kohti

Talousarviovuonna Alavuden lainakanta hieman laskee vuosikatteen riittäessä kattamaan nettoinvestoinnit. Taloussuunnitelmavuosina toiminnan ja investointien rahavirta näyttäisi kuitenkin kääntyvän jälleen negatiiviseksi ja lainamäärää joudutaan lisäämään.

Vuosikatteen riittävyys rahoituslaskelmassa, €/as.

Nettoinvestoinnit = investointien omahankintamenojen 5 vuoden liukuva keskiarvo

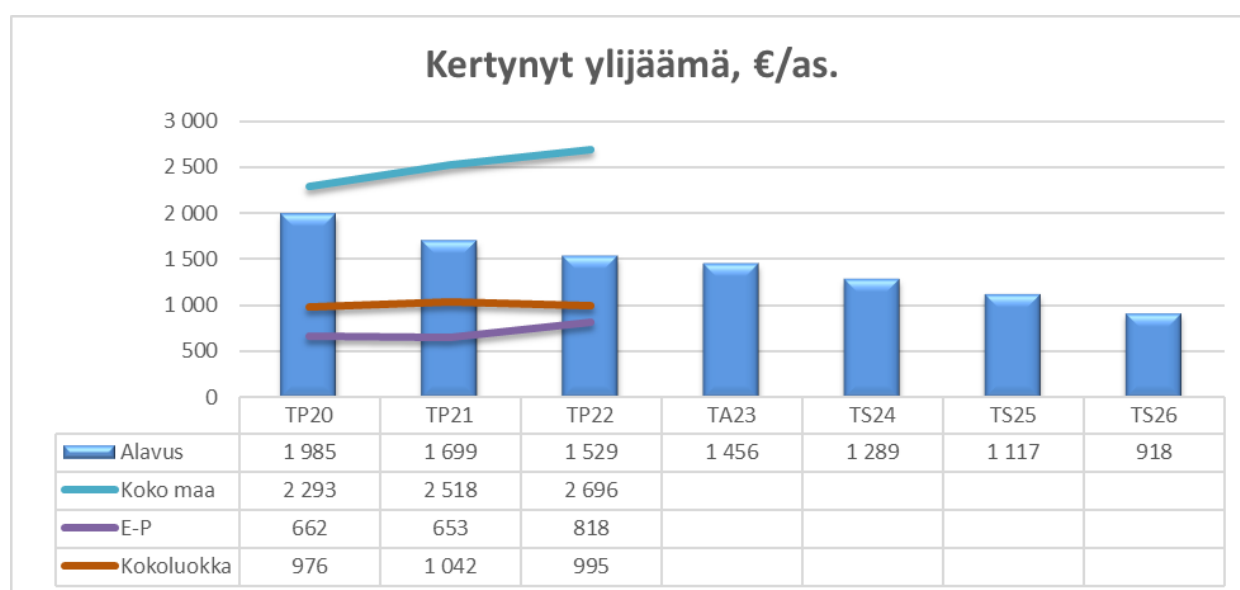

Tarkastelusta nähdään vuosikatteen ja nettoinvestointien välisen suhteen epätasapaino pidemmällä aikavälillä. Nettoinvestointien taso 5 vuoden liukuvana keskiarvona on muodostunut selkeästi vuosikatetta korkeammaksi. Talousarviovuoden vuosikate kattaa kyllä talousarviovuoden nettoinvestoinnit, mutta 5 vuoden liukuvasta keskiarvosta vain 53,8 %. Vuosikate ei riitä kattamaan lainanlyhennyksiä eikä poistoja koko taloussuunnitelmakautena.

7. Toimenpideohjelma

Taloussuunnitelma (talousarviovuosi ja suunnitelmavuodet) on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alavuden kaupungin taseessa on 31.12.2022 ylijäämää 17,0 milj.€. Tämän vuoksi Alavuden kaupunki ei ole velvollinen laatimaan kuntalain mukaista toimenpideohjelmaa.

Taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 on kuitenkin kaikkien vuosien kohdalla alijäämäinen. Kertyneiden ylijäämien varaan ei voida jatkossa taloutta perustaa, vaan käyttötalouden vinoumaa on pyrittävä korjaamaan pitkäjänteisesti. Vuoden 2024 talousarvion ja -suunnitelman yhteydessä on linjattu, että talouden saamiseksi tasapainoon pitkällä aikavälillä kaupunki lähtee tarkastelemaan palvelurakennettaan säilyttääkseen edelleen hyvän palvelutason kuntalaisille. Tulevaisuuden palvelutarpeita tullaan arvioimaan väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella.

8. Kaupungin konserniin kuuluvat tytäryhtiöt

Alavuden Lämpö Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu asiakkaille kilpailukykyisesti liiketalouden periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

Laitosten optimaalinen käyttö ja edulliset polttoainehankinnat sekä lämmönjakelun hoitaminen kuluttajien tarpeiden mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Valtionhallinnon ennakoimattomat ja vaihtelevat päätökset.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	3152	3448	3726	3800	4000
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	23	30	0	50	50
Lainamäärä	6803	6503	6201	5900	7000

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lähes kaikki lämmöntuotanto tapahtuu paikallisia polttoaineita hyväksi käyttäen.	Kattiloiden toimivuus ja huollot sekä laadukkaat polttoaineet	Kotimaisten polttoaineiden käyttöaste
Kattila- ja verkostohäviöt saadaan pidettyä alhaisena	Kattilat pidetään puhtaana, jolloin palaminen tapahtuu pienin päästöin. Mahdolliset verkoston vuodot selvitetään pikaisesti.	Uusi mittari Uusi mittari
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriötön lämmöntoimitus kilpailukykyiseen hintaan	Huollon oikea-aikaisuus ja toimivat varajärjestelmät	Asiakas ei huomaa toimintahäiriötä. Lämmön hinta on alle vastaavien laitosten keskiarvon.

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Asiakasmäärä kpl	351	355	362
Suoritteiden hinta			
Lämmön verollinen kuluttajahinta €/MWh	66,59	66,58	74,4
Suoritteiden määrä			
Lämmön tuotanto MWh	57 932	58 010	59 410
Lämmön myynti MWh	49 360	50 450	51 850
Verkostohäviö %	14,8	16	16

Alavuden Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Luomme parempaa vuokra-asumista jokaiseen elämänvaiheeseen kiinnittämällä huomiota asukastyytyväisyyteen, asumisviihtyvyyteen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaa Alavuden Vuokra-asunnot Oy:n hallituksen 6.10.2020 hyväksymä strategia vuosille 2021-2028. Strategian painopistealueet ovat:

Toimimme asiakaslähtöisesti.

Vuokra-asuntokannan kehittäminen.

Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.

Uudistumme rohkeasti.

Hyvinvoiva yhtiö - talous kunnossa.

Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia inflaation ja korkotason kasvaessa. Näiden muutosten myötä kiinteistöjemme ylläpitokustannukset kasvavat ja haastavat talouttamme. Ylläpitokustannusten nousun ja kasvavien korjaustarpeiden vuoksi vuokriin, jotka perustuvat omakustannuseriaatteeseen, tulee paineita korotuksille.

Yhtiö tekee korjausvelkalaskentaa ja kiinteistösalkutusta tähtäimenä kiinteistökehityksen laaja-alainen tekeminen.

Ikääntyvien määrän kasvu ja toisaalta Alavuden asukaskehitys tulee huomioida tulevissa suunnitelmissa. Väestön ikääntyessä ja yhden tai kahden hengen kotitalouksien määrän kasvaessa yksiöiden ja kaksioiden kysyntä kasvaa.

Riskit/Riskienhallinta:

Asuntojen vuokrauksen merkittävimmät riskit liittyvät kysynnän muutoksista johtuvaan käyttöasteen laskuun. Asuntojen käyttöastetta ja hakijoiden määrää seurataan kuukausittain. Asuntojen vuokrattavuutta varmistetaan ylläpitämällä asuntojen ja kiinteistöjen laatua.

Taloudellinen riski on kustannusten nousu. Sen uhkia ovat energiakustannusten sekä rakentamisen ja kiinteistöjen ylläpidon hintojen nousu. Kustannuskehitystä seurataan säännöllisesti.

Merkittävimmät kiinteistöihin liittyvät riskit ovat tulipalo- sekä vesivahinkoriskejä. Yhtiö on varautunut näihin riskeihin vakuutuksilla.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	3415	3440	3500	3500	3500
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	139	0	0	0	0
Lainamäärä	11265	11 340	10 790	10 250	9 700

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.	Näkyvyyden lisääminen verkossa.	Suunnitelmallinen viestintä verkossa.
Kilpailukykyinen vuokra-asuntokanta.	Asuntokantaa kehitetään ja kunnostetaan suunnitelmallisesti kysyntää vastaavaksi ylläpito- ja korjaustoimilla. Vuokrataso on kohtuullinen alueen tulotason.	Vuoden keskimääräinen käyttöaste on 95 %.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden asumistyytyväisyyden edistäminen.	Asukastyytyväisyyskysely	Kyselyn palautteeseen reagoiminen.
Otamme käyttöön sähköisiä palveluja ja helpotamme asiakkaiden asiointia.	Tampuuri-ohjelmiston asuntohakupalvelun käyttöönotto.	Käyttöönotto vuoden 2024 aikana.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.	Valmius muuttaa omia työskentelytapoja ja hyödyntää uutta teknologiaa. Liiketoimintaa tukevan osaamisen kehittäminen.	Asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistaminen.

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Keskeisiä lukuja			
Vuokra-asuntojen määrä	570	570	570
Asuntojen käyttöaste	97	95	95

A-Pesti Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Yhtiö harjoittaa toimintaansa yhteiskuntavastuuta kantavasti, edistäen osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien sijoittumista koulutukseen ja työelämään.

Yhtiön toimialaan kuuluvat tekstiilien huolto- ja kierrätyspalvelut, hoiva- ja hoitoalan palvelut, puutarha-ala, kiinteistönhuolto- ja siivouspalvelut, pienkoneiden korjaus- ja huoltopalvelut, kuljetuspalvelut sekä kaikki muu laillinen liiketoiminta.

Toiminnan painopistealueet:

Palveluiden tuottaminen ja työllistäminen, sekä työllisyyden hoito. Kuntakokeilun verkostotyöhön osallistuminen. Textuuri -hankkeen toteutus suunnitellusti ja Toiminnan Kukan käynnistäminen uusissa tiloissa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

AVAINHENKILÖN SAIRASTUMINEN, PITKÄ POISSAOLO:

Varaudutaan varahenkilöjärjestelmän suunnitellulla. Viestintä ja tiedottaminen ajantasaisista. Tiedostetaan/ollaan tutustuttu myös "työkaverin" työtehtäviin.

ASIAKKAAN/VALMENNETTAVAN VÄKIVALTAINEN TAI UHKAAVA KÄYTÖS:

Selvitetään taustatiedot uudesta henkilöstä. Mikäli tiedossa uhkaavan käytöksen mahdollisuus, niin henkilöä ei tavata yksin. Tilajärjestelyissä- ja ohjeistuksissa huomioitu turvallisuus.

Laadittu ajantasainen turvallisuusohje on kaikkien tiedossa, saatavilla ja käytössä.

TARTUNTATAUDIT:

Ympäristön siisteys, puhtaus ja järjestys ovat osa turvallisuutta. Työskentelemään tuleville opastetaan ja perustellaan suojavälineiden käyttö, mm. luistamattomat kengät, kumiset suojakäsineet, suojaessut ja korvatulpat tai kuulosuojaimet, sekä myös mikrobien merkitys ja niiltä suojautuminen. Tarvittaessa työaikajärjestelyjen käyttöön otto. Asiakkaille toimitettu ohjeistus, miten likainen pyykki toimitetaan pesulaan.

TULIPALO: Turvallisuusohjeet ajantasalla, ohjeiden mukaan ja tilannetta harjoitellaan 1 x vuodessa.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto / Tuotot	882	1283	1 374	1400	1426
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	31	31	13	15	15
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nopea, tehokas tuotanto ja tuotannon määrän kasvu.	Toimintoja ja prosessia ohjataan, mitataan ja kehitetään. Osaamisen käyttö työtehtävissä. Työnjohto tiedottaa huoltoa koneiden korjaustarpeista. Henkilökunta huolehtii työympäristön siisteydestä ja siistijä henkilökunnan- ja toimistotiloista. Palveluiden mainonta ja markkinointi.	Toimitus noudattaa sopimusta 1-2 arkipäivää. Oma huolto toiminnassa. Vuosihuollot toteutettu. Tapaturmia ei ole. Asiakaskäynnit, mahdolliset palaverit ja tuloksena 1 uusi palvelusopimus.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kykyjen mukainen työtehtävä	Työvalmennuksen yhteydessä suunnitelma sijoituksesta. Työnjohdon tuki käytettävissä. Perekäytös; yhtiön oma henkilöstöopas kaikille työntekijöillä.	Vammasta tai haitasta johtuva työstä poissaolo enintään 5 työpäivää/vuosi/työntekijä
Työkokeilun/työhön tutustumisen mahdollisuus. Tarjotaan työpaikkoja. Työ- ja harjoittelupaikkojen määrän kasvattaminen.	Toimintoja kehitetään ja pyritään luomaan uusia työpaikkoja. Tarjotaan työvalmennus- ja ohjauspalvelua. Verkostotyö tehokasta. Työpaikka - ja tehtäväkoordinaattorin työn tunnetuksi tekeminen. Toimialojen kehittäminen ja kasvattaminen.	Työllistettyjen määrä on suurempi kuin vakituisten työsuhteiden määrä. Toimintavuoden työllistettyjen määrä talousarvion mukainen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstö on ammattitaitoinen ja motivoitunut Työnhaku- ja uravalmennus omana palveluna	Verkostotyö koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Työvalmennus, työnjohdon ohjaus ja opetus. Työnkierto käytössä. (kopio) Kehitetään ja toteutetaan palveluna työnhaku- ja uravalmennus	80 % vakituisesta henkilöstöstä ammattitutkinto, osatutkinto tai perusosaaminen Mahdollistetaan oppisopimuksella kouluttautuminen Työnhaku- ja uravalmentaja rekrytoitu ja palvelu käynnistynyt

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Taloudellinen ja toimiva yhteiskunta vastuuta kantava yritys.	Talouden tarkka seuranta (osavuosikatsaukset, maksatukset, mittarit). Laskutus tehty ajallaan ja viipymättä. Laskutusasiakkaina vain suurimmat vakituiset palvelun ostajat, yksityiset maksu luovutettaessa esim. puhdas pyykki. Mahdollisten investointien suunnittelu/käyttö.	Tilinpäätös positiivinen, vähintään talousarvion mukainen. kassavaranto on riittävä, maksut ei myöhässä. Ei ulkopuolisia lainoja, osakepääoma vähintään sijoitettu määrä.
Asiakastyytyväisyys kaikissa yhtiön toiminnoissa. Yhtiön tunnettavuuden lisääminen.	Työnjohdon laadun tarkkailu (siisteys, hygienia, pakkaukset). Toimitukset sopimuksen mukaisesti (kuljetuksen aikataulutus, oikeat tuotteet ja asiakaspalvelu). Säilytetään luottamus hyvillä henkilökontakteilla. Toimitaan sopimuksen mukaan. Asiakaspalvelutilanteissa vastataan asiakkaan tarpeisiin esim. tuoteneuvonta. Kilpailukykyinen hinnoittelut, tiivis verkostotyö. Mainonta, markkinointi ja verkostotyö.	Reklamaatit/huomautukset max 1 kpl/yksikkö. Sopimukset kirjallisena, ei irtisanottuja sopimuksia. Työllisyyden toimintaan sopimus. Asiakkuuksien lisääntyminen.

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Suoritteiden määrä			
Tukityöllistettyjen määrä	16	20	23
Palvelukuukausien määrä	29	60	61
Kilomäärä	207	216	220

Alavuden Kehitys Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Alavuden Kehitys Oy kehittää ja monipuolistaa Alavuden kaupungin elinkeinoelämää läheisessä yhteistyössä alavutelaisten yritysten ja kaupungin kanssa sekä tarjoaa palvelut alavutelaisille yrittäjille ja Alavudelle yritystoimintaa suunnitteleville. Yhtiö tuottaa kaupunkimarkkinointiin liittyviä palveluja Alavuden kaupungille.

Alueen elinvoiman lisäämiseksi yhtiö toteuttaa paikallisia ja seudullisia kehittämishankkeita.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaavat lokakuussa 2023 hyväksytty elinvoimaohjelma ja marraskuussa 2020 hyväksytty kaupunkistrategian päivitys. Yrityksille tuotettavien palveluiden lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä, joilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, lisätään alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana, yrityksen sijaintipaikkana sekä matkailukohteena.

Hyödynnämme ketterän ja tavoitteellisen verkostoyhteistyön tuomat edut Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa, maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluissa sekä kehittämishankkeiden toteutuksessa.

Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö tuottaa laadukkaat yritys- ja kehittämispalvelut asiakaslähtöisesti ja joustavasti.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Yhtiön henkilöstöresurssi on niukka ja siinä ei ole ns. särkymisvaraa. Henkilöriskiin varaudutaan aiempaa tarkemmalla prosessien kuvauksella, sisäisin varahenkilöjärjestelyin sekä verkostoyhteistyöllä.

Luottamuksellisten tietojen käsittely ja vaara niiden päätyemisestä kolmannen osapuolen tietoon aiheuttaa tietoturvariskin. Koulutus ja ohje luottamuksellisten tietojen käsittelyyn ja tallentamiseen tulee olla ajantasalla ja sen noudattamista tulee seurata.

Toimintaympäristössä riskin muodostaa mahdollinen CAP27-ohjelmakauden jo sovitun rahoituksen leikkaus. Hankesuunnittelussa toimitaan proaktiivisesti valmistelemalla suunnitelmat ennalta linjattujen ja jo tiedossa olevien periaatteiden ja reunaehtojen mukaisesti.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut maailmanlaajuiseen taloudelliseen kriisiin, jonka vaikutuksia ei vielä kyetä täysin arvioimaan. Mikäli alueen yritykset tarvitsevat nykyistä enemmän yritysneuvontaa, eivät niukat resurssit riitä vastaamaan tarpeita. Riskiin varaudutaan aiempaa tarkemmalla prosessien kuvauksella ja sisäisin varahenkilöjärjestelyin sekä ostopalveluin.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	453	457	478	480	480
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-49	2	4	4	4
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelut tuotetaan laadukkaasti	Asiantunteva, osaava ja joustava palvelutarjonta.	Asiakkuuksien määrä kasvava Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset vähintään edeltävän kyselyn tasolla
Edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena.	Toimenpiteet koulutusverkoston kehittämisessä ja rekrytointien edistämässä. Viestitään aktiivisesti ja monipuolisesti kaupungista työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Toteutetaan tavoitteita edistäviä hankkeita.	Uusia koulutuksia on toteutettu Rekrytointitoimenpiteitä on toteutettu yhteistyökumppaneiden kanssa suunnitellusti Viestintätoimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti Hankkeita on toteutettu suunnitellusti

Alavuden Jäähalli Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Tarjota alavutelaisille ja lähialueen jääturheilun harrastajille laadukkaat ja monipuoliset harrastustilat.

Toiminnan painopistealueet:

Toimitilojen kustannustehokas käyttö.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Toiminta jatkuu nykyisen kaltaisena.

Riskit/Riskienhallinta:

Käyttäjien määrä vähenee ikäluokkien pienentyessä.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	223	249	253	253	253
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-4	2	0	1	1
Lainamäärä	951	879	806	734	662

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Käyttöaste pidetään korkeana	Jääajan tarjoaminen lähialueen seuroille ja muille käyttäjille.	Laskutetut jääajat h/vuosi

Suoritteet	TP2022	TA2023	TA2024
Suoritteiden määrä			
Myydyt jääaikatunnit kaudessa	1 041	1 130	1 130
Hoitokustannus/myyty jääaikatunti	146	134	129
Pääomakulut/myyty jääaikatunti (lyh.+korot)	69	63	92

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi tarjoaa toimitiloja ja palveluja yrityksille ja yhteisöille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä Alavudella.

Toiminnan painopistealueet:

Varmistetaan kiinteistön toimistotilojen korkea käyttöaste, sujuva kokous- ja koulutustilojen käyttö sekä taloudellinen toiminta. Ylläpidetään ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä energiamarkkina on turbulenssissa ja sen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Riskinä on energiahintojen merkittävä nousu sekä yleensä kustannustason merkittävä kohoaminen. Riskiin varaudutaan hyödyntämällä konsernisopimusten tuoma etu energia- ja muissa hankinnoissa.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	144	143	155	153	152
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	2	20	2	3	3
Lainamäärä	728	670	609	551	493

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen korkea käyttöaste	Vapautuvista tiloista viestitään aktiivisesti	Tilojen vapautuessa toteutetut viestintätoimenpiteet, tarjoukset, näytöt ja vuokrasopimukset
Nostetaan kokous- ja koulutustilojen käyttöastetta	Tarjolla olevista kokous- ja koulutustiloista viestitään aktiivisesti. Asiakkaan on helppo varata tila käyttöönsä	Toteutetut viestintätoimenpiteet Toteutuneet varaukset

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo tarjoaa toimitiloja ja palveluja erityisesti ict-yrityksille ja yrityspalveluyrityksille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen Tuurin kaupallisten palveluiden ja asiakasvirtojen äärellä.

Toiminnan painopistealueet:

Kiinteistön käyttöasteen lisääminen ja vakaan talouden ylläpito sekä ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä energiamarkkina on turbulenssissa ja sen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Riskinä on energiahintojen merkittävä nousu sekä yleensä kustannustason merkittävä kohoaminen. Riskiin varaudutaan hyödyntämällä konsernin saamat hankintaedut energia- ja muissa hankinnoissa.

TALOUS (1 000 €)	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Liikevaihto	72	87	82	84	86
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-10	2	6	5	4
Lainamäärä	226	226	194	176	159

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen käyttöasteen nosto	Viestitään vapautuvista ja vapaista tiloista ja tarjotaan tiloja	Toteutuneet viestintätoimenpiteet, lähetetyt tarjoukset, toteutuneet näytöt ja vuokrasopimukset
eTuurin etätyöhuoneen käyttöasteen nosto	Viestitään etätyöhuoneesta aktiivisesti	Toteutuneet viestintätoimenpiteet ja varaukset

